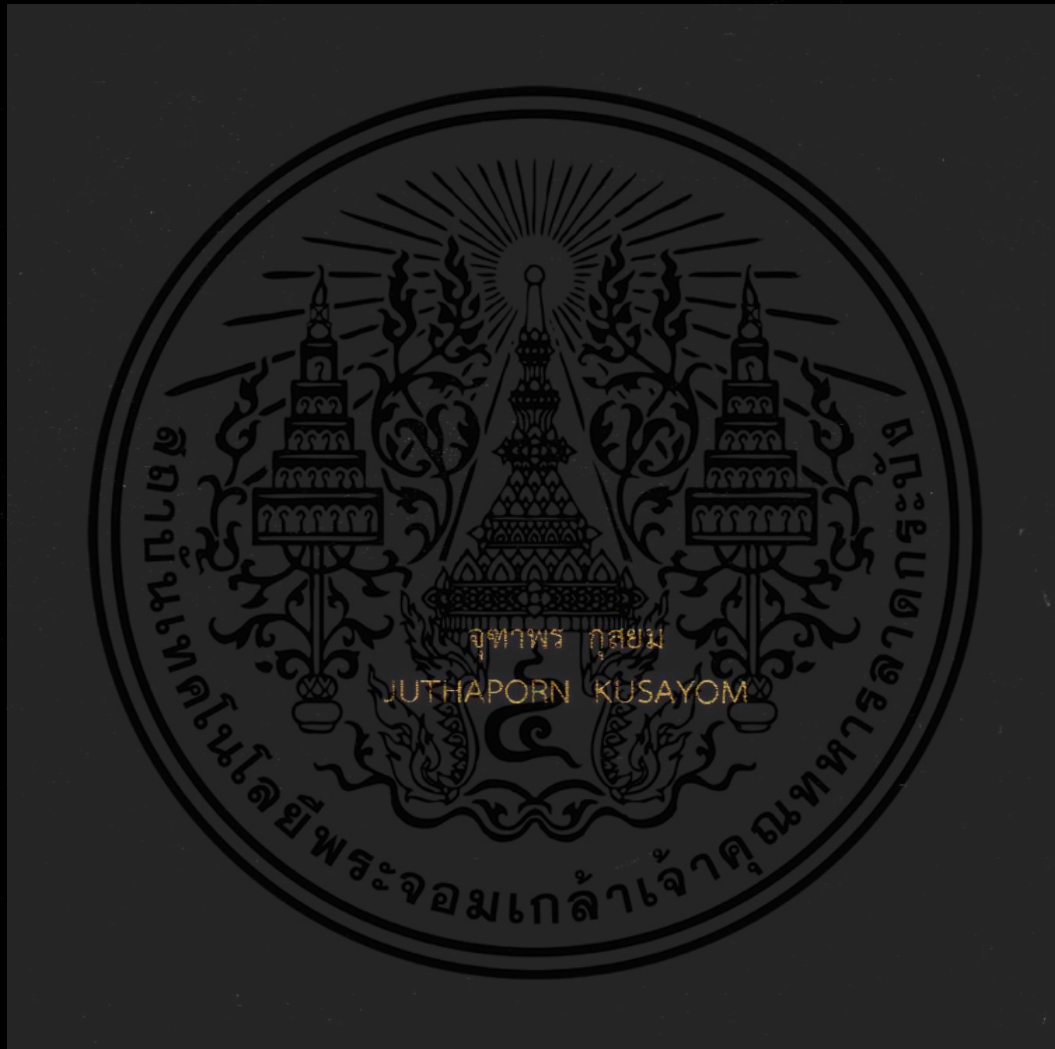

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

CONDITIONS OF LEARNING ENVIRONMENT IN PRIMARY SCHOOLS
AT NONGCHOK DISTRICT UNDER BANGKOK METROPOLITAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน)
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2559

KMITL-2016-ED-M-220-099

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

CONDITIONS OF LEARNING ENVIRONMENT IN PRIMARY SCHOOLS
AT NONGCHOK DISTRICT UNDER BANGKOK METROPOLITAN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน)
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ.2559
KMITL-2016-ED-M-220-099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

CONDITIONS OF LEARNING ENVIRONMENT IN PRIMARY SCHOOLS
AT NONGCHOK DISTRICT UNDER BANGKOK METROPOLITAN

JUTHAPORN KUSAYOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIRMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION
CURRICULUM AND INSTRUCTION
FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2016

KMITL-2016-ED-M-220-099

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2016

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก
สังกัดกรุงเทพมหานคร

Conditions of Learning Environment in Primary Schools
at Nongchok District under Bangkok Metropolitan

นางจุฑาพร กุศลยม

นักศึกษา

55631202

รหัสประจำตัว

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.ไพฑูริย์	พิมพ์ดี	
ผศ.ดร.อำนาจ	ตั้งเจริญชัย	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	
ผศ.ดร.อัศพงษ์	สุขมาตย์	

วัน /เดือน/ปี ที่สอบ

7 กรกฎาคม 2559 เวลา 10.00 น.

สถานที่สอบ

ณ ห้องเรียนสมาคมศิษย์เก่า คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน

ประถมศึกษาเขตหนองจอกสังกัดกรุงเทพมหานคร

นักศึกษา

นางจุฑาพร กุศลยม

รหัสประจำตัว

55631202

ปริญญา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา

ครุศาสตร์อุตสาหกรรม(หลักสูตรและการสอน)

พ.ศ.

2559

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอกสังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ ครูของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากประชากร 509 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 มีค่าเชื่อถือได้เท่ากับ 0.96 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แล้วทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของ Seheffe' ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.50)
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก มีสภาพแวดล้อมทางการเรียน แตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางมีสภาพแวดล้อมทางการเรียน แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	Conditions of Learning Environment in Primary Schools at Nongchok District under Bangkok Metropolitan
Student	Mrs.Juthaporn Kusayom
Student ID	55631202
Degree	Master of Industrial Education
Program	Industrial Education (Curriculum and Instruction)
Year	2016
Thesis Advisor	Assistant. Professor Dr. Amnart Tungjaroenchai
Thesis Co-Advisor	Assistant. Professor Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The purposes of this research were to study and compare the condition of learning environment in primary schools at Nongchok district under Bangkok metropolitan by school size. Samples were 223 teachers in primary schools at Nongchok district under Bangkok metropolitan in academic year 2015 by multistage random sampling from population of 509 teachers. Instrument used in this research was a rating scale questionnaire 51 items about learning environment with Index of Congruence (IOC) between 0.60-1.00 and 0.96 reliability. Data were analyzed by frequency percentage, mean, standard deviation, one way analysis of variance and Seheffe' analysis. The results of this research were as follows :

1. The learning environment of primary schools at Nongchok district under Bangkok metropolitan was at high level of appropriation ($\bar{X} = 3.97$, S.D.=0.50)
2. Learning environment in primary schools at Nongchok district under Bangkok metropolitan were statistical different at 0.05 level in significant when classify by school size. The results of multiple comparison found that the learning environment of small size school were statistical different from medium size and large size schools at 0.05 level and the medium size schools were statistical different form large size schools at 0.05 level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้ สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้ให้ความกรุณาแนะนำ ให้ความช่วยเหลือ ตรวจสอบและแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้อย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้ให้คำแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง จนทำให้วิทยานิพนธ์สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านเป็นอย่างสูงได้แก่ ผศ.ดร.ไพฑูรย์ พิมดี, ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ , ดร.ทรงยศ แก้วมงคล, ดร.วิไลวรรณ วงศ์จินดา, คุณครูกัญญาวิร์ โกเมน ที่ได้ให้ความกรุณาช่วยตรวจแบบสอบถามและได้ให้คำแนะนำเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง ให้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีคุณภาพสูงสุด

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน คุณครูที่อำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้กำเนิด ผู้เป็นที่เคารพยิ่งรวมทั้งขอขอบคุณพี่น้อง หลานๆ ที่ให้ความรักและกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดในการใช้ชีวิตและการศึกษามาจนถึงวันนี้

ขอขอบคุณเพื่อนๆ และบุคคลที่ผู้วิจัยไม่ได้กล่าวถึงไว้ ณ ที่นี้ ที่ให้การสนับสนุนตลอดจนให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าประโยชน์ใดๆ อันพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ และครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณและผู้สนใจทุกท่านด้วยความเคารพยิ่ง

จุฑาพร กุศลยม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	3
1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 บริบทของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	5
2.1.1 สภาพทั่วไปของเขตหนองจอก.....	5
2.2 นโยบายการจัดการเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.....	8
2.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	12
2.3.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม.....	12
2.3.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	13
2.3.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน.....	14
2.3.4 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ.....	17
2.3.5 สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ.....	21
2.3. สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ.....	23
2.4 มาตรฐานกลางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	25
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	37
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	43
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	43
ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	43
ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร.....	49
ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม.....	52
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	53
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	53
5.2 อภิปรายผล.....	56
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	58
บรรณานุกรม.....	60
ภาคผนวก.....	63
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบบสอบถามการวิจัย.....	64
ภาคผนวก ข ตารางที่ ข.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	71
ภาคผนวก ค หนังสือราชการ.....	74
ประวัติผู้เขียน.....	80

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร..... 43
4.2	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน 44
4.3	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ... 44
4.4	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ... 45
4.5	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบริหาร การจัดการของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ..... 46
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อม ทางการเรียนในภาพรวมและรายด้านของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน..... 49
4.7	ค่าทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน..... 49
4.8	แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe / 49

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ของประเทศไทยได้เกิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของทุกฝ่ายในสังคมไทย โดยได้ปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 ซึ่งเป็นพื้นฐานที่มาของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยมุ่งหวังที่จะยกระดับการศึกษาแห่งชาติให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ จึงได้กำหนดให้มีการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ (ศุภพร ผิวงาม. 2549:1) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ฉบับที่ 3 แก้ไข พ.ศ.2553 หมวดที่ 4 มาตรา 22 ระบุว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตราที่ 23 ข้อที่ 5 ระบุการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553 : 8)

ตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 จนถึงฉบับแก้ไขปี พ.ศ. 2553 ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สูงสุด กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดบัญญัติ 10 ประการขึ้น เพื่อเป็นแนวทางให้โรงเรียนและสถานศึกษานำไปปฏิบัติ และ 1 ใน 10 บัญญัติเกี่ยวกับการจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน คือข้อที่สองได้เน้นและให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนการสอนเพื่อให้ นักเรียนมีความสุข มุ่งเน้นการเรียนการสอนตามธรรมชาติโดยให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และปลูกฝังเรื่องความสะอาด ความมีวินัย เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความสามัคคี รวมทั้งให้โรงเรียนมีความร่มรื่น มีต้นไม้ แหล่งน้ำ บ่อน้ำ ไร่ฟืน ไร่ผลไม้ นอกจากนี้ ข้อที่สาม ต้องการให้โรงเรียนเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมมีแผนผังเต็มรูปแบบ มีห้องเรียน ห้องสมุด ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องทดลอง ห้องปฏิบัติการ ตลอดจนมีสนามกีฬาครบครัน โดยให้ความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น และข้อที่ แปด ส่งเสริมให้กลุ่มบุคคล หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการแสวงหาทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการของสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ 2550 : 5-6) ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 1) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาย่อมมีอิทธิพลต่อสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจของนักเรียนเป็นอันมาก ทั้งนี้เพราะการจัดการศึกษาเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันระหว่างนักเรียนกับสภาพแวดล้อม ตลอดเวลาที่นักเรียนอยู่ในสถานศึกษาจะต้องประสบกับสภาพแวดล้อม และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อมอยู่เสมอโดยธรรมชาติแล้วสภาพแวดล้อมย่อมมีทั้งที่ให้คุณและให้โทษปะปนกันอยู่ ถ้าสถานศึกษามีสภาพแวดล้อมไม่ดีย่อมมีผลเสียเกิดขึ้นกับนักเรียน การจัดการสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากสำหรับการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน

ธนศ ขำเกิด (อ้างใน พูลศักดิ์ เผ่าภูรี 2551 : 2-3) กล่าวว่า บรรยากาศของโรงเรียนเปรียบเสมือน ครูที่พูดไม่ได้ มีอิทธิพลในการเสริมสร้าง ความคิด จิตใจ และคุณธรรมต่างๆ อันพึงประสงค์ทุกโรงเรียนย่อมปรารถนาให้นักเรียนของตนมีความสุขทั้งที่อยู่ที่บ้านและที่โรงเรียน โรงเรียนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จะต้องตระหนักว่า การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่ดีในโรงเรียนจะมีส่วนเสริมสร้างความคิด และคุณธรรมต่างๆอันพึงประสงค์ได้ โรงเรียนจึงมีสภาพเป็นสังคมย่อมในสังคมใหญ่ และเป็นบ้านที่สองของนักเรียน การจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียน นอกจากจะเกิดที่โรงเรียนเห็นคุณค่าและความสำคัญที่มีต่อผู้เรียนโดยตรง

เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นเขตที่มีพื้นที่มากที่สุดใน จำนวนประชากรอพยพมาจากที่ต่างๆ เข้ามาอาศัยเกิดหมู่บ้านจัดสรรตามแต่ละพื้นที่มากมาย รวมทั้งมีการปลูกสร้างบ้านเรือนกระจายตามชุมชนทั่วไป ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม รองลงมาคือศาสนาพุทธ มีวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีปฏิบัติแตกต่างกัน สภาพความเป็นอยู่สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข มีน้ำใจช่วยเหลือเกื้อกูลกัน นอกจากนี้ยังมีชาวต่างชาติส่วนมากได้เข้ามาใช้แรงงานประกอบอาชีพตามความถนัดของแต่ละคน อาชีพของคนในเขตหนองจอก ได้แก่ รับราชการ รับจ้าง ค้าขาย ทำนา ทำสวน เลี้ยงสัตว์ ฯ

จากการเพิ่มของประชากรส่งผลต่อการพัฒนาการศึกษาของเยาวชนของเขตหนองจอก ที่ได้เข้ารับการพัฒนาการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาต่อไป เขตหนองจอกมีโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 30 โรงเรียน (ไม่รวมโรงเรียนขยายโอกาส) จำนวนนักเรียนทั้งหมด 9,525 คน ซึ่งสำนักงานการศึกษาจะต้องรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้กับนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีฝ่ายงานศึกษาธิการ เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างโรงเรียนกับสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งโรงเรียนตามแต่ละพื้นที่อยู่ใกล้เคียงกันออกเป็นเครือข่ายกลุ่มโรงเรียนต่างๆ จำนวน 8 เครือข่าย ในแต่ละโรงเรียนมีตัวแทนคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง ซึ่งได้มาจากการเลือกตั้ง มีบทบาทหน้าที่ ติดตาม ตรวจสอบ กำกับ ดูแล แสดงความคิดเห็น และเสนอแนะข้อมูลข่าวสารต่างๆที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน โดยมีวางแผนการประสานงานร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และนักเรียน เพื่อให้โรงเรียนมีการพัฒนาในทุกๆด้าน เช่น การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา เน้นการพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น และสภาพของชุมชนในแต่ละโรงเรียน ตลอดจนทั้งด้านการเรียนรู้เกี่ยวกับสาระวิชาพื้นฐาน สาระวิชาการงานและพื้นฐานอาชีพ และสาระวิชาภาษาต่างประเทศ และสาระวิชาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งการสอนซ่อมเสริม อีกทั้งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการ กิจกรรม และการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาให้โรงเรียนต่างๆ ในเขตหนองจอก โดยมุ่งให้นักเรียนได้ทักษะความรู้ ความเข้าใจ ปลูกฝังเกิดจิตสำนึกรัก ห่วงแทน ทรัพยากรที่มีคุณค่าในท้องถิ่นนี้ โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้สภาพแวดล้อมที่มีอยู่ใกล้ตัวโดยไม่รู้ตัว นอกจากนี้มีการเชิญภูมิปัญญาจากบุคคลในแต่ละสาขาอาชีพ ในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน ยกกระดับโรงเรียนให้มีการพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมในทุกๆด้านให้มีความทัดเทียมกับหน่วยงานอื่น ซึ่งสภาพแวดล้อมที่ดีมีอิทธิพลต่อชีวิต จิตใจความเป็นอยู่ สุขนิสัย และการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างมาก นักเรียนจะได้รับการถ่ายทอดสิ่งที่ดี จากสภาพแวดล้อมที่ดี โดยไม่รู้ตัว ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมในหรือนอกบริเวณโรงเรียนจึงมีส่วนช่วยสร้างเสริมความเจริญงอกงามทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญาและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษา และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีความต้องการที่จะศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการ พัฒนา เสนอแนะ ปรับปรุง สภาพแวดล้อมให้แก่

โรงเรียนต่างๆของเขตหนองจอก ให้มีสภาพแวดล้อมที่ดีโดยส่งผลต่อผู้เรียน ได้เรียนรู้ และใช้ชีวิตที่ดี และมีความสุข นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ที่บ้านให้เกิดประโยชน์ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดต่างกัันมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกัน

1.4 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 3) ได้กำหนดสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ 3 ด้านดังนี้

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ
2. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ
3. สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.5.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือครูของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2558 จาก 30 โรงเรียน จำนวน 509 คน

1.5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน โดยใช้สูตรของ Yamane ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

1.5.2 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบไปด้วย

1.5.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

1.5.2.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1.6.1 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมที่ล้อมรอบๆตัวนักเรียน ตามความคิดเห็นของครูประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจำแนกออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่

1.6.1.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ ได้แก่ สถานที่ตั้งโรงเรียน ผังอาคารเรียน บริเวณโรงเรียน ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด โรงอาหาร สนามกีฬา ห้องน้ำ ป้ายแนะนำอาคารสถานที่ วัสดุและครุภัณฑ์

1.6.1.2 สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ หมายถึง การทำแผนการจัดการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การใช้สื่อและอุปกรณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดทำโครงการทางวิชาการของนักเรียน การวัดและประเมินผลตามสภาพจริง และการนำผลไปใช้ในการทำวิจัยของครู

1.6.1.3 สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ หมายถึง ระบบการบริหารจัดการและการบริการภายในโรงเรียนที่สนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางการเรียน รวมทั้งนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน

1.6.2 ครู หมายถึง ข้าราชการครู ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

1.6.3 โรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้ในระดับประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่รวมโรงเรียนขยายโอกาส

1.6.4 ขนาดของโรงเรียน หมายถึง สภาพของโรงเรียนที่จะบรรจุนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครโดยจำแนกเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก ตามเกณฑ์ของกรุงเทพมหานคร

โรงเรียนขนาดเล็กมีนักเรียนไม่เกิน	360	คน
โรงเรียนขนาดกลางมีนักเรียนตั้งแต่	361 - 720	คน
โรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนตั้งแต่	721	คนขึ้นไป

บทที่ 2

เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอแยกเป็นหัวข้อดังนี้

- 2.1 บริบทของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียน
  - 2.3.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม
  - 2.3.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
  - 2.3.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน
  - 2.3.4 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ
  - 2.3.5 สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ
  - 2.3.6 สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ
- 2.4 มาตรฐานกลางการพัฒนาสภาพแวดล้อม ในการทำงาน โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 บริบทของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

- 2.1.1 สภาพทั่วไปของเขตหนองจอก
  - 2.1.1.1 ประวัติความเป็นมาเขตหนองจอก

เดิมเขตหนองจอกมีฐานะเป็น อำเภอหนองจอก ได้รับการจัดตั้งเมื่อปี พ.ศ.2440 ในสมัย รัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ผู้ที่มาตั้งถิ่นฐานพวกแรกๆ เป็นชาวไทยมุสลิมที่อพยพมาจากหัวเมืองทางใต้ โดยตั้งชุมชนตามแนวคลองแสนแสบซึ่งได้มีการขุดลอกขยายลอกขยาย คลองในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และอีก 5 ปีต่อมา (พ.ศ.2445) อำเภอหนองจอกก็ได้มาขึ้นกับเมืองมื่นบุรีซึ่งเป็นหัวเมืองที่ตั้งขึ้นใหม่ ในมณฑลกรุงเทพฯ

ต่อมาเกิดสภาพวิฤตเศรษฐกิจในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 1 เพื่อเป็นการประหยัดงบประมาณของทางราชการในปี พ.ศ. 2474 จังหวัดมื่นบุรีจึงถูกยุบจึงถูกรวมเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดพระนครส่วนอำเภอหนองจอกถูกโอนไปขึ้นกับจังหวัดฉะเชิงเทรา แต่เนื่องจากความไม่สะดวกของการเดินทางและการติดต่อระหว่างกัน ในปีถัดมา (พ.ศ.2475) ทางราชจึงย้ายอำเภอหนองจอกมาเป็นเขตการปกครองในจังหวัดพระนคร

จนกระทั่งปี พ.ศ. 2514 มีประกาศคณะปฏิวัติให้รวมจังหวัดพระนครกับจังหวัดธนบุรีเข้าด้วยกันเป็นนครหลวงกรุงเทพธนบุรีและในปีถัดมา (พ.ศ.2515) ก็มีประกาศคณะปฏิวัติเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารเมืองหลวงใหม่อีกครั้งจากนครหลวงกรุงเทพธนบุรีเป็นกรุงเทพมหานคร แบ่งพื้นที่ออกเป็นเขตและแขวงแทนอำเภอและตำบล อำเภอหนองจอกจึงได้รับการเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเขตหนองจอกนับแต่นั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นิยมนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ตั้ง เขตหนองจอกตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของกรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 236.261 ตารางกิโลเมตร มีเนื้อที่มากที่สุดประมาณ 1 ใน 7 ของจำนวนเนื้อที่รวมของกรุงเทพมหานครมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี
ทิศใต้	ติดต่อเขตลาดกระบัง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา
ทิศตะวันตก	ติดต่อเขตมีนบุรี และ เขตคลองสามวา

2.1.1.2 การปกครอง แบ่งเป็น 8 แขวง ได้แก่แขวงกระทุ่มราย แขวงหนองจอก แขวงคลองสิบ แขวงคลองสิบสอง แขวงโคกแฝด แขวงลำผักชี แขวงลำต้อยติ่ง แขวงคูฝั่งเหนือ

2.1.1.3 การคมนาคม ทางบก ทางน้ำ

ปัจจุบันมีถนนสายหลักที่ใช้เป็นเส้นทางไปมาติดต่อระหว่างเขตหนองจอก และเขตชั้นในของกรุงเทพมหานครได้แก่ถนนสุวินทวงศ์ ถนนเชื่อมสัมพันธ์ ถนนเลียบบวารี ถนนมิตรไมตรี

การคมนาคมทางน้ำส่วนใหญ่เป็นการสัญจรไปมาติดต่อระหว่างคลองสายหลักจำนวน 10 คลองได้แก่ คลองแสนแสบ คลองแก้ว คลองสิบ คลองสิบเอ็ด คลองสิบสอง คลองสิบสาม คลองสิบสี่ คลองลำปลาทิว คลองหลวงแพ่ง คลองนครเนื่องเขต นอกจากนี้ยังมีคลองซอยต่างๆเชื่อมระหว่างคลองใช้ติดต่อกันได้ทุกหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 104 คลอง

2.1.1.4 ศาสนา การนับศาสนาของคนในเขตหนองจอก ศาสนาอิสลามจำนวน 7 เปอร์เซนต์ ศาสนาพุทธจำนวน 20 เปอร์เซนต์ ศาสนาคริสต์ 5 เปอร์เซนต์ มีศาสนสถานให้ประชาชนได้ปฏิบัติได้แก่ วัดจำนวน 17 วัด มัสยิดจำนวน 46 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง และศาลเจ้าจำนวน 1 แห่ง

2.1.1.5 เศรษฐกิจ ประชาชนชาวหนองจอกส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวนผลไม้ และเลี้ยงสัตว์โดยแยกได้ดังนี้เกษตรกรรมประมาณ 80 เปอร์เซนต์ รับราชการประมาณ 10เปอร์เซนต์ รับจ้างค้าขายประมาณ 6 เปอร์เซนต์ และอื่นๆประมาณ 4 เปอร์เซนต์

2.1.1.6 ชุมชนตัวอย่าง ได้แก่ชุมชนแผ่นดินทองคอรุตติกวาที่มีการพัฒนาด้านการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ เรื่องการดูแลสุขภาพแวดล้อมและเกษตรอินทรีย์ของชุมชนประจำปี 2540 และชุมชนประชาสำราญที่มีการส่งเสริมการทำเกษตรซึ่งเป็นแห่งแรกของเขตหนองจอก

2.1.1.7 แหล่งท่องเที่ยว ในเขตหนองจอกแก่

- (1) ค้างควาแม่ไก่ สวนยายทองใบ หมัดมุซา แขวงคลองสิบ
- (2) สวนน้ำสวนอาหารเรือนแพ พิซซิ่งปาร์ค แขวงคลองสิบ
- (3) ล่องคลองแสนแสบชมสถาปัตยกรรมศาสนสถานและวิถีชีวิตของประชาชน

ริมคลอง

(4) ชมทุ่งนากับวิถีชีวิตชาวนา นก ทุ่งนาข้าวเขียวขจี และเหลืองอร่าม ซึ่งกระจายอยู่ตามพื้นที่ต่างๆ

- (5) วัดประยงค์กิตติวนาราม เป็นสำนักปฏิบัติธรรมของชาวพุทธ
- (6) สวนกล้วยไม้เกษตรอินทรีย์ แขวงคลองสิบ
- (7) พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร ถนนฉลองกรุง
- (8) สนามกีฬาฟุตบอล บางกอก อารีน่า ถนนเชื่อมสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(9) สวนสาธารณะหนองจอกได้จัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ประชาชนทำกิจกรรมการออกกำลังกายและพักผ่อนตามความเหมาะสม

2.1.1.8 ประเพณีวัฒนธรรม

- (1) งานประจำปีวัดหนองจอก (กลางเดือน 3 กุมภาพันธ์)
- (2) การจัดงานสงกรานต์ของชาวมอญ ณ วัดใหม่เจริญราษฎร์ และวัดลำต้อยติ่ง
- (3) ศิลปะการแสดง ลิเกเรียม การตีกลอง

2.1.1.9 คำขวัญเขตหนองจอก

ธารน้ำใสสะอาด	พลุกชาติเขียวขจี
พื้นที่กว้างใหญ่	มหาวิทยาลัยระดับชาติ
ผดุงบทบาท “บรว” “บรม”	พัฒนาประชากรหนองจอก

2.1.2 บริบทของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.1.2.1 โรงเรียนเป็นสถานที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา โดยมีครูเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ โรงเรียนเขตหนองจอก ประกอบด้วย อาคารเรียน โรงอาหาร อาคารปฏิบัติการต่างๆ บ้านพักครู ศาลาพักผ่อน ห้องน้ำห้องส้วมฯ โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็น 2 ประเภทได้แก่

(1) สภาพแวดล้อมในห้องเรียนมีความสำคัญต่อนักเรียนที่สุดได้แก่ แสงสว่างจะต้องอยู่ในระดับมองเห็นให้มีความเหมาะสมกับอายุระดับชั้นต่างๆของนักเรียน สีภายในห้องเรียนควรเป็นสีอ่อน นอกจากนี้ยังมี ได้แก่ ห้องสำนักงาน ห้องเรียน ห้องสมุด ห้องพยาบาล ห้องคอมพิวเตอร์ ห้องศิลปะ ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องเรียนดนตรี ห้องเรียนนาฏศิลป์ ห้องเรียนภาษาต่างประเทศ ห้องเรียนการงาน พื้นฐานอาชีพ น้ำดื่ม น้ำใช้ ฯ

(2) สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอกมีพื้นที่ไม่เพียงพอได้แก่โรงเรียนขนาดใหญ่ เนื่องจากมีจำนวนนักเรียนมาก แต่มีพื้นที่น้อย ส่วนโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กพื้นที่เพียงพอเพื่อนักเรียนจะได้มีพื้นที่สำหรับพักผ่อน และปฏิบัติกิจกรรม มีไม้ดอกไม้ประดับ ไม้ยืนต้น เพื่อความร่มรื่นสวยงาม การจัดแนวอาคารถูกทิศทางของแสงแดด ลม ฝน การจัดทางสัญจร การวางระบบสาธารณูปโภค การสุขาภิบาลที่ปลอดภัย มีรั้วแสดงบริเวณอาณาเขตของโรงเรียน มีทางระบายน้ำ มีการแยกประเภทของวัสดุที่จะทิ้งลงในถังที่มีฝาปิดฯ แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนตามความเหมาะสม

2.1.2.2 โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีหน้าที่จัดการเรียนรู้ให้กับเยาวชนตั้งแต่ชั้นอนุบาลถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีจำนวนทั้งหมด 30 โรงเรียนต่างๆ ซึ่งกระจายอยู่ในแต่ละพื้นที่ ดังนี้

1. โรงเรียนสามแยกท่าไข่	ขนาดเล็ก
2. โรงเรียนนิลราษฎร์อุบลมณี	ขนาดเล็ก
3. โรงเรียนลำบุหรีพวง	ขนาดเล็ก
4. โรงเรียนสุเหร่าบ้านเกาะ	ขนาดเล็ก
5. โรงเรียนสุเหร่าใหม่	ขนาดเล็ก
6. โรงเรียนสุเหร่าศาลาแดง	ขนาดเล็ก
7. โรงเรียนคลองสอง	ขนาดเล็ก
8. โรงเรียนคารีอุบลมณี	ขนาดเล็ก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. โรงเรียนวัดใหม่กระทุ่มล้ม	ขนาดเล็ก
10. โรงเรียนลำผักชี	ขนาดเล็ก
11. โรงเรียนวัดอู่ตะเภา	ขนาดเล็ก
12. โรงเรียนหลวงแพ่ง(บำรุงรัฐกิจ)	ขนาดเล็ก
13. โรงเรียนวัดแสนเกษม	ขนาดเล็ก
14. โรงเรียนวัดสีชมพู	ขนาดเล็ก
15. โรงเรียนลำเจติย	ขนาดเล็ก
16. โรงเรียนสุเหร่าคลองแก้ว	ขนาดเล็ก
17. โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบ	ขนาดเล็ก
18. โรงเรียนสุเหร่าคลองสิบเอ็ด	ขนาดเล็ก
19. โรงเรียนสุเหร่าสนามกลางลำ	ขนาดเล็ก
20. โรงเรียนวัดใหม่เจริญราษฎร์	ขนาดเล็ก
21. โรงเรียนผลสร้างเรือง	ขนาดเล็ก
22. โรงเรียนศิริวังวิทยาคาร	ขนาดเล็ก
23. โรงเรียนสุหร่านาตบ	ขนาดเล็ก
24. โรงเรียนสุหร่าอีริ้ว	ขนาดเล็ก
25. โรงเรียนอิสลามลำไทร	ขนาดเล็ก
26. โรงเรียนบ้านเจียรตบ	ขนาดกลาง
27. โรงเรียนสุหร่าหะยีมีนา	ขนาดกลาง
28. โรงเรียนวัดราษฎร์บำรุง	ขนาดกลาง
29. โรงเรียนวัดทรัพย์สโมสร	ขนาดใหญ่
30. โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนครเศรษฐ)	ขนาดใหญ่

สำนักงานเขตหนองจอก (2558)[online]

ในแต่ละโรงเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมแตกต่างกันตามแต่ละพื้นที่ โรงเรียนสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการเรียนรู้ให้กับนักเรียน มีคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ รวมถึง ผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมอบหมายให้นักเรียนมีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบ รักษาทรัพย์สินสมบัติของโรงเรียน สร้างนิสัยรู้จักใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างประหยัดและเห็นคุณค่า อันก่อให้เกิดความรัก ห่วงเห่น ต้องการมาโรงเรียนทุกวัน ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุข นักเรียนเกิดทักษะความรู้ และสามารถแนวทางการนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพที่ดีได้

2.2 นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานครมีความมุ่งมั่นที่จะดำเนินการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดอย่างจริงจังและ ต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ใน 4 แนวทางสำคัญ (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร 2542)[online]

2.2.1 บริหารอย่างมีวิสัยทัศน์ สำนักการศึกษา สำนักงานเขตและสถานศึกษาต้องยึด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ การศึกษาตามวิสัยทัศน์การศึกษาของกรุงเทพมหานครที่กำหนดว่าภายในปี
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2542 การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานครต้องก้าวหน้า มีมาตรฐาน ทันสมัย ดำรงความเป็นไทยในความเป็นสากล สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ดำเนินการบริหารจัดการทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ สถานภาพของครูและบุคลากร มั่นคง มีศักดิ์ศรี สนับสนุนให้บริการการศึกษานอกโรงเรียนทั้งด้านสามัญ ด้านอาชีพและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อประโยชน์การเรียนรู้ตลอดชีวิตของประชากรในกรุงเทพมหานคร เพื่อบรรลุตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานในแต่ละแผนหลัก และเกิดผลลัพธ์ทางการศึกษาดังต่อไปนี้

2.2.1.1 นักเรียนกรุงเทพมหานครเมื่อจบการศึกษาจะมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้

- (1) มั่นใจในตนเองและภูมิใจในชุมชน มีสุขภาพกายและจิตดี มีความสุขในการเรียน
- (2) รู้จักการทำงานเป็นกลุ่ม มีการทำกิจกรรมและช่วยเหลือกัน รักเพื่อน รักครู และ รักโรงเรียน
- (3) มีคุณธรรมและค่านิยมที่ดี ไม่ติดยาเสพติด
- (4) มีความรู้ภาษาต่างประเทศ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และภาษาไทยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์กลางของประเทศ
- (5) ใช้คอมพิวเตอร์ได้อย่างน้อย 2 โปรแกรม
- (6) มีความรู้และสามารถเล่นกีฬาและดนตรีได้คนละ 1 อย่าง
- (7) มีความใฝ่รู้และใฝ่เรียน และมีความสามารถในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

2.2.1.2 ผู้บริหารและครู สังกัดกรุงเทพมหานคร

- (1) ความรู้และสามารถจัดการเรียนการสอนโดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางอย่างมีประสิทธิภาพ
- (2) ได้รับการส่งเสริมให้ศึกษาต่อในระดับสูงกว่าปริญญาตรีในสาขาที่ขาดแคลน และรับการฝึกอบรม
- (3) ศึกษา ดูงานในการพัฒนางานอย่างน้อยคนละ 2 ครั้ง ต่อปี
- (4) ได้รับการสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ 10% ต่อปี
- (5) ได้รับการยอมรับ ยกย่องและประกาศเกียรติคุณไม่น้อยกว่า 200 รายต่อปี
- (6) ได้รับการสนับสนุนเงินทุนบุตรครูจนจบปริญญาตรีทุกคน
- (7) ครูและผู้บริหารที่มีมาตรฐานวิชาชีพและรับเลือกเป็นต้นแบบจะได้รับเงินตอบแทนการทำงานเป็นกรณีพิเศษ
- (8) สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมชมรม สมาคมครูเพื่อพัฒนาวิชาชีพในทุกสาขา
- (9) ครูที่เกษียณอายุจะได้รับการดูแลและให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ตามควร

2.2.1.3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

- (1) มีบรรยากาศที่ร่มรื่น สะอาด มีสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และปลอดภัย
- (2) ได้รับการกระจายอำนาจ 3 ด้าน คือด้านงบประมาณ การจัดการเรียนการสอน และการเงินทรัพย์สินและพัสดุ
- (3) มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียนและกำหนดพันธะ

สัญญาาร่วมกันในการพัฒนาการศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) เป็นโรงเรียนทันสมัย มีระบบเครือข่ายเพื่อบริหารการศึกษาเชื่อมโยงกับส่วนกลาง และได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและการนิเทศการศึกษาจากส่วนกลางอย่างสม่ำเสมอ

(5) เอกชนเข้ามารับดำเนินการในการจัดการศึกษาบางด้าน

(6) เป็นโรงเรียนสามประโยชน์ที่สามารถบริการชุมชนได้ครบตามวัตถุประสงค์

(7) สำนักงานเขตต้องกำกับ ติดตาม และประสานงานให้สถานศึกษาทุกแห่งปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาอย่างจริงจังและเกิดผล

(8) สำนักงานการศึกษาจะติดตามผลการดำเนินงานตามวิสัยทัศน์การศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่ง ผ่านทางโครงการ "วิทัศน์สัญจร" โดยจะมีการติดตามเป็นกลุ่มย่อยอย่างต่อเนื่องตลอดปีการศึกษา เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนมิถุนายน 2542 เป็นต้นไป และจะมีการประเมินผลการดำเนินงานทุกระยะ 3 เดือนหรืออย่างน้อยภาคการศึกษาละ 1 ครั้ง

2.2.2 ปฏิบัติมุ่งสู่เกณฑ์มาตรฐาน กรุงเทพมหานครจะใช้ความพยายามอย่างมุ่งมั่น ในการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้เข้าสู่มาตรฐานภายในปีการศึกษา 2542 โดย

1. สถานศึกษาทุกแห่งของกรุงเทพมหานคร จะต้องบรรลุมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2540 และตามแนวทางส่งเสริมโรงเรียนให้มีมาตรฐานประกันคุณภาพได้ พ.ศ.2540 ของกรุงเทพมหานคร

2. ผู้บริหารสถานศึกษาของกรุงเทพมหานครทุกคนจะต้องบรรลุมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาของคุรุสภา พ.ศ.2537

3. ครูกรุงเทพมหานครทุกคนจะต้องบรรลุมาตรฐาน ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา พ.ศ. 2537

4. โดยสำนักงานการศึกษาจะแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินมาตรฐานโรงเรียนทุกแห่งให้เสร็จสิ้นภายใน 1 ปี

5. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูกรุงเทพมหานคร ต้องศึกษาและหาแนวทางร่วมกันในการเพิ่มพูนระดับฝีมือให้มีคุณภาพตามมาตรฐานคุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา (Education Manager Qualification : EMQ) และมาตรฐานคุณภาพครู (National Teacher Qualification : NTQ) เพื่อให้มีผลถึงคุณภาพผู้เรียน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการบริหารและพฤติกรรมการสอนของครูจะเป็นเรื่องชีวิตว่าโรงเรียนได้มีการพัฒนาจริง

6. "แฟ้มพัฒนางานครู" หรือ "แฟ้มสะสมงานครู" จะเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินผล การปฏิบัติงานของครู

2.2.3 พัฒนาตนจากผลนิเทศงาน การประเมินตนเองของสถานศึกษา เป็นแนวทางสำคัญในการก้าวสู่ความมีมาตรฐานของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษา และครู และเป็นการเตรียมการของสถานศึกษาเพื่อเข้าสู่ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก โดยถือว่าการประกันคุณภาพนี้ถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา

1. สถานศึกษาต้องจัดให้มีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างจริงจัง โดยอย่างน้อยต้องปฏิบัติได้ตามคู่มือการนิเทศภายใน พ.ศ. 2540 ของสำนักงานการศึกษา

2. เมื่อสิ้นสุดการศึกษาแต่ละภาคเรียนสถานศึกษาต้องจัดให้มีการวิเคราะห์และประเมินผลการจัดการศึกษาในภาคเรียนที่ผ่านมาว่า ได้พัฒนาพฤติกรรมของผู้เรียน (พุทธิพิสัย จิตพิสัย ทักษะพิสัย และทักษะการสื่อสาร) ให้มีความเจริญงอกงามตามศักยภาพของผู้เรียนได้ในระดับใด โดยจัดให้มีการประชุมร่วมของผู้บริหารและคณะครูในสถานศึกษาเพื่ออภิปรายผลและกำหนดแนวทางปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ใดเห็นชอบหรือมีข้อสงสัย กรุณาติดต่อฝ่ายบริหารโครงการฯ ไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แก้ไขเพื่อให้เด็กมีความเจริญงอกงามถึงขีดสุดตามศักยภาพของผู้เรียน เมื่อได้ดำเนินการแล้วให้ส่งรายงานการประชุมให้สำนักการศึกษาทราบภายใน 30 วันหลังสิ้นสุดภาคการศึกษานั้น เพื่อจะได้ติดตามผลการดำเนินการของสถานศึกษาต่อไป

2.2.4 ให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียน

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) สร้างองค์ความรู้ (Construct) ด้วยตนเอง และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียน (Participation) รวมทั้งการทำกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด (Learner Empowerment) เพื่อให้ผู้เรียนมีสมรรถภาพ มีคุณภาพ และสุขภาพที่ดี หรือ "เก่ง ดี มีความสุข" ซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Long Life Learning) สถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนโดยยึดแนวทางดังนี้

2.2.4.1 ด้านหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดให้คณะครูได้วิเคราะห์หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) นำไปสู่การเขียนแผนการเรียนรู้ (แผนการสอน) เน้นแนวทางการให้เด็กเป็นศูนย์กลาง และให้เกิดผลผลิตที่ "เก่ง ดี มีความสุข" ประกอบด้วย

(1) ด้านสมรรถภาพ (Competency) ให้มีความเก่งในการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์วิจารณ์ มีความคิดริเริ่ม มีความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ฯลฯ รวมทั้งคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

(2) ด้านคุณภาพ (Quality) ให้มีความดี มีจริยธรรม สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี มีระเบียบวินัย รักการระเบียบ ประเพณีวัฒนธรรม และคุณค่าความเป็นไทย

(3) ด้านสุขอนามัย (Healthy) ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีความร่าเริง แจ่มใส มั่นใจ รู้จักตนเอง ชื่นชมตนเอง

(4) กำหนดสัดส่วนของเนื้อหาวิชาและเวลาเรียนให้เหมาะสม ให้เวลาสำหรับวิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งเวลาสำหรับการฝึกทักษะ ดนตรี กีฬา และศิลปะเพิ่มขึ้น

(5) กำหนดเป้าหมายหลักสูตรจากการมุ่งเน้นความรู้ด้านวิชาการ ไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อความหลากหลายทางสติปัญญา หรือ พหุปัญญา (Multiple Intelligences)

(6) จัดหลักสูตรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้รอบด้านโดยมีบูรณาการ (Integrated Holistic Learning Curriculum) เพื่อการผสมผสานสาระการเรียนรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล

(7) สร้างทางเลือกในการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและลุ่มลึก เช่น ชมรม ชุมนุม สำหรับ การเรียนกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ

2.2.4.2 ด้านการเรียนการสอน ให้สถานศึกษานำแนวทางและกระบวนการตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแนวใหม่มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) เพื่อเป็นการทดลองและเตรียมรับการดำเนินการตามหลักสูตรใหม่ ในเรื่องดังต่อไปนี้

(1) ให้ทดลองนำรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน มาใช้กับการจัดการเรียนการสอนในกลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ตามความเหมาะสม โดยควรมีสัดส่วนเวลาสำหรับโครงงานประมาณร้อยละ 20 ของเวลาเรียนทั้งหมด

(2) การผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้รอบด้านอย่าง

สมดุล และไม่ เกิดการเรียนรู้แบบแยกส่วน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) จัดการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ (Process) จัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้ สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน

(4) การจัดการเรียนการสอนที่มีความสุข กระบวนการคิด กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหาและความสามารถในการนำไปใช้

(5) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องร่วมกับคณะครู ปรับเปลี่ยนบทบาทของครูจาก ผู้ให้ความรู้ ผู้บอกความรู้ มาเป็นผู้ให้ผู้เรียนใช้กระบวนการ (Process) ในการคิดค้นหาความรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งการแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ โดยให้เด็กได้พัฒนาความคิด การปฏิบัติ และสร้างสรรค์ จินตนาการ เพื่อบรรลุ จุดมุ่งหมายในการเรียนรู้

(6) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นสถานการณ์ในชีวิตจริงหรือสถานการณ์ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง จะทำให้การประเมินผลการเรียนสามารถกระทำได้ตามสภาพที่แท้จริง

2.2.4.3 ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ให้สถานศึกษาทำหน้าที่ประเมินผล ตัดสิน และอนุมัติผลการเรียนของทุกชั้นเอง เพื่อให้สอดคล้องตามระเบียบการประเมินผลการเรียน การสอนตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง 2533) โดยปฏิบัติให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ เพื่อให้เป็นไปตามหลักการที่ครูผู้สอนควรเป็นผู้ ประเมินผลการเรียนของนักเรียนเอง ดังนั้นจึงห้ามมิให้มีการจัดทำข้อสอบรวมของสำนักงานเขตอีก โดยเด็ดขาด

(1) การประเมินผลการเรียนต้องครอบคลุมทุกพิสัยและเน้นกระบวนการ ตาม สภาพที่แท้จริง (Authentic Assessment) ด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การสังเกต การสัมภาษณ์ บันทึกรายงาน ทดสอบ การสะสมงาน จากการทำกิจกรรม พฤติกรรม และพัฒนาการ ฯลฯ โดยต้องกระทำ ควบคู่ไปพร้อมกับการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดปี

(2) การประเมินผลการเรียนการสอนโดยใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือ การ ออกแบบทดสอบจะต้องสามารถวัดความคิดระดับสูงของผู้เรียนได้มากกว่าจะเป็นการทดสอบแบบ เลือคำตอบ ที่วัดได้เพียงความรู้ความจำเบื้องต้น

(3) ให้นำการประเมินผลโดยการสะสมงานของนักเรียน (Portfolio) มาเป็น ส่วนหนึ่งในการตัดสินผลการเรียนของผู้เรียน

(4) การประเมินผลตามสภาพที่แท้จริงต้องดำเนินการภายใต้เกณฑ์การประเมิน (Rubric) ที่ชัดเจน สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร

2.3 สภาพแวดล้อมทางการเรียน

2.3.1 ความหมายของสภาพแวดล้อม

ได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า สภาพแวดล้อม ในลักษณะต่างๆ ดังนี้
 รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : บทคัดย่อ) กล่าวถึงความหมายของสภาพแวดล้อม คือ ทุกสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา แม้แต่ตัวเราก็เป็นสภาพแวดล้อมของคนอื่น

วินัย วีระพัฒนานนท์ (2541 : 192) ได้สรุปความหมายของสภาพแวดล้อมไว้ 3 ลักษณะ ได้แก่ สิ่งที่อยู่รอบตัวสิ่งมีชีวิต สิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ที่เป็นรูปธรรมและสิ่งที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทุกชนิด กล่าวคือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รวมตัวมนุษย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สุนทรีย จินธรรม (2542 : 2) กล่าวว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่ รวมตัวมนุษย์ซึ่งมีความสัมพันธ์และมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของคนและสุขภาพคน มีทั้งสิ่งที่มีชีวิต ได้แก่ คน พืช สัตว์ และสิ่งไม่มีชีวิต ได้แก่ ดิน น้ำ อากาศ แสงแดด เป็นต้น ตลอดจนสิ่งที่เป็นนามธรรม ได้แก่ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา เป็นต้น

ดำรง อ่อนน่วม (2543 : 8) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพแวดล้อม คือทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่รอบตัวมนุษย์ทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมมีอิทธิพลเกี่ยวโยงถึงกัน เป็นปัจจัยในการเกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ผลกระทบจากปัจจัยหนึ่งจะมีส่วนเสริมสร้างและทำลายอีกส่วนหนึ่งอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สภาพแวดล้อมเป็นวงจรและวัฏจักรที่เกี่ยวข้องกันไปทั้งระบบ เมื่อสภาพแวดล้อมหนึ่งเป็นพิษย่อมเกิดปัญหาอนามัยวิธีปฏิบัติตนให้มีสุขภาพดี สภาพแวดล้อม เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับรอบๆ ตัวเรา

รุ่งนภา รุ่งเรืองศิลป์ (2544 : 7) ได้กล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมหมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวเรา ทั้งที่เป็นสิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือมนุษย์สร้างขึ้นหรือทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม หรือเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพทางชีวภาพ ทางสังคม เศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อันมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์

ธงชัย เมืองกระโทก (2550: 4) ได้ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อมว่าหมายถึง สถานการณ์ และลักษณะของสิ่งเร้า ของสถาบันการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่และพัฒนาการของผู้บริหาร ครูและนักเรียนในทุกด้าน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อม หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัวทั้งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิต หรือสิ่งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจจะมีอยู่ในรูปแบบของนามธรรมหรือรูปธรรม ซึ่งมีส่วนเสริมสร้างและทำลายมีอิทธิพลต่อมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ผลกระทบต่อเกื้อหนุน และเชื่อมโยงต่อกัน

2.3.2 ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

ได้มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในลักษณะต่างๆ ดังนี้

ณุตตรา แทนขำ (2543 :3) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง การศึกษาที่อาศัย สภาพแวดล้อมเป็นกระบวนการที่มุ่งสร้างความรู้ ความคิด ความตระหนัก ความรับผิดชอบ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมในเรื่องสภาพแวดล้อมให้กับเยาวชนและประชาชน เพื่อให้เกิดการรักษา มีความรับผิดชอบในส่วนร่วม ในการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมให้สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง ในการแก้ปัญหาสภาพแวดล้อมและการให้การศึกษาทำให้มนุษย์รู้จักวางแผนในการดำเนินชีวิตในระยะยาวรวมทั้งให้สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตได้ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนเป็นแนวทางในการสร้างแนวคิด และทัศนคติให้ผู้เรียนรู้จักชีวิตเข้าใจสังคมและสภาพแวดล้อมที่ตน มีส่วนร่วมอยู่แล้ว นำความรู้ความเข้าใจมาแก้ปัญหาและสร้างชีวิตให้ดีขึ้น โดยกลมกลืนกับธรรมชาติ

ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 4) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า หมายถึงสภาพสภาวะใดๆที่มีผลต่อการเรียนของมนุษย์ทั้งโดยทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ประกอบไปด้วย สภาพแวดล้อมทางกายภาพ สภาพแวดล้อมทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางการบริหารทางการจัดการ

วิทยา จันทา (2552) [online] กล่าวว่า สภาพแวดล้อมการเรียนรู้หมายถึงสิ่งต่างๆที่อยู่รอบตัวผู้เรียนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม ส่งผลต่อ ผู้เรียนทั้งทางบวกและทางลบและมีผลกระทบต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่นห้องเรียนที่ถูกสุขลักษณะ มีแสงสว่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อประโยชน์ของสังคมและเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานที่จัดทำ ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พอเพียง สะอาด สงบ อากาศถ่ายเท มีสิ่งอำนวยความสะดวก ที่มีคุณภาพเหมาะสมและสนับสนุน การเรียนรู้ มีบรรยากาศในการเรียนที่ดี ก็จะส่งผลทางบวกต่อตัวผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมี ความสุข มีความตั้งใจและกระตือรือร้น ในการเรียน หากบรรยากาศเต็มไปด้วยความสกปรกรกรุงรัง เต็มไปด้วยข้าวของที่ไม่เป็นระเบียบ ก็จะส่งผลทางลบต่อผู้เรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนเต็มไปด้วย ความเคร่งเครียด ผู้สอนก็จะรู้สึกท้อถอยไม่เป็นผลดีต่อการเรียนการสอน

ปจาร์รี่รักษ์ ฌนอมทรัพย์ (2556) [online] กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน หมายถึง สภาพแวดล้อมทั้งกายภาพและไม่ใช่กายภาพในสถานศึกษา และในห้องเรียน ซึ่งหมายรวมถึง เงื่อนไข สถานการณ์ หรือสภาพการณ์ที่มีผลต่อการเรียนรู้ แหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เอื้อต่อการสนับสนุนการเรียนรู้ และการนำวิทยาการไปใช้ในการเรียนการสอน ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ผู้สอน ผู้บริหาร

สิริกัญญา ชาญคง (2557) [online] กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนหมายถึงสภาวะ ใดๆที่มีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ทั้งทางตรงและทางอ้อมทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม สภาพแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมหรือสภาพแวดล้อมทางกายภาพได้แก่สภาพต่างๆที่มนุษย์ทำขึ้นเช่น อาคาร สถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ วัสดุ อุปกรณ์ หรือสื่อต่างๆ รวมทั้งสิ่งต่างๆที่อยู่ตามธรรมชาติ อัน ได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ไม่จำกัดเพียงในห้องเรียน หากแต่เทคโนโลยีสารสนเทศหรือนวัตกรรมเทคโนโลยีจะมีบทบาทในการขยายขอบเขตของสภาพการ เรียนรู้ที่กว้างขวางขึ้นไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ส่งผลต่อ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนหมายถึง สภาพแวดล้อมที่อยู่ รอบผู้เรียน ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการเรียนรู้ทั้งในทางตรงและทางอ้อม โดยสภาพแวดล้อมทางการ เรียนที่ดีจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความสุข เกิดความ ตั้งใจ ความกระตือรือร้นในการเรียน

2.3.3 ความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียน

อรจรรย์ ฌ ตะกั่วทุ่ง (2546) [online] ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการ เรียนไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นทรัพยากรทางการศึกษา โดยธรรมชาติแล้ว สภาพแวดล้อมเป็นแหล่งความรู้ ศาสตร์ต่าง ๆ ทั้งหลายมีอยู่แล้วตามธรรมชาติ โดยเฉพาะโลกยุค สารสนเทศเช่นทุกวันนี้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนจะเป็นสารสนเทศทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางการเรียนจึงมีความสำคัญในฐานะที่เป็นแหล่งวิทยาการต่าง ๆ ของระบบ การศึกษา

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกต่อการจัดการศึกษาใน ขณะที่สภาพแวดล้อมทางการศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการด้วยตัวของมันเองสภาพแวดล้อมทางการ เรียน สามารถอำนวยความสะดวกและสนับสนุนการจัดการศึกษาและการเรียนการสอนได้หลาย รูปแบบ ด้วยการใช้วิธีการและเครื่องมือที่ต่าง ก็เป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียน เช่น การจัดการ การศึกษาในระบบโรงเรียน การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนและการจัดการศึกษาในระบบการศึกษา ทางไกล เป็นต้น

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนจูงใจให้ผู้เรียนใฝ่หาการเรียนรู้เนื่องจากสภาพแวดล้อม ทางการเรียนเป็นสภาวะการณ์หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่โดยรอบของระบบการศึกษาหรือระหว่างผู้สอนและ ผู้เรียน สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีจึงสามารถสร้างบรรยากาศ จูงใจให้ผู้เรียนเกิดความอยาก เรียน อยากรู้ และเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียน เพิ่มพูนประสิทธิภาพการบริหารการศึกษาในปัจจุบันซึ่งเป็นสังคมยุคสารสนเทศ วิทยาการแขนงต่างๆ ซึ่งเป็นผลผลิตจากความเจริญก้าวหน้าต่างๆ เหล่านี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในด้านการบริหารแล้ว เทคโนโลยีด้านเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร ฯลฯ ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทางการเรียนสามารถทำให้การบริหารการศึกษามีความคล่องตัว สะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง แม่นยำสูงขึ้น

5. สภาพแวดล้อมทางการเรียนทำให้การจัดการศึกษามีพลังมากขึ้น สภาพแวดล้อมทางการเรียนนอกจากจะเป็นเครื่องมือทางการศึกษาแล้วสภาพยังเป็นวิธีการจัดการศึกษาด้วย จากการศึกษาที่สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นเครื่องมือและวิธีการของการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนทั้งกายภาพ จิตภาพ และสังคม ทำให้การจัดการศึกษาด้วยทรัพยากรการศึกษาที่ทันสมัย ได้หลายรูปแบบ เกิดเป็นวิธีการใหม่ ๆ ที่เรียกว่านวัตกรรมการศึกษาขึ้นอย่างกว้างขวาง สามารถจัดการศึกษาได้อย่างไม่มีขีดจำกัด ทำให้การขยายโอกาสทางการศึกษาและการศึกษาต่อเนื่อง ฯลฯ ดำเนินไปได้อย่างเสมอภาคและทัดเทียมกัน

6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนทำให้การจัดการศึกษาและการเรียนการสอนตั้งอยู่บนพื้นฐานทางจิตวิทยา โดยธรรมชาติแล้วสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีหลากหลายรูปแบบ ตามสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ทำให้สภาพแวดล้อมมีผลสำคัญด้านจิตวิทยาหรือความรู้สึกนึกคิดตลอดจนเจตคติของมนุษย์มาก จิตวิทยาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อมทางการเรียน

7. สภาพแวดล้อมทางการเรียนช่วยการจัดการศึกษายุคสารสนเทศเนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นทั้งเครื่องมือและวิธีการที่ทันสมัยจึงทำให้การจัดการสารสนเทศทางการศึกษามีความสะดวกและทำได้กว้างขวางมากขึ้น

ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 13) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญต่อระบบการเรียนการสอนของสถาบัน เพื่อใช้ในการจัดสภาพแวดล้อมให้อ่านวยต่อการเรียนรู้และสนองต่อความต้องการของนักเรียนได้เพียงพอ การเรียนรู้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นประจำวันและมีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์

วิทยา จันถา (2552)[online] ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมทางการเรียนไว้ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสม เช่นห้องเรียนมีความสะดวกสบาย มีอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอนครบถ้วน ทำให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน ผู้สอนก็มีความสุขในการสอน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ก็จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่น สะดวก รวดเร็ว ตามแผนที่วางไว้

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนสนับสนุนการเรียนรู้หลายด้านเช่น ทำให้ผู้เรียนเกิดความประทับใจ เป็นตัวกระตุ้นผู้เรียนให้มีความสนใจและเกิดแรงจูงใจในการเรียนเปลี่ยนเจตคติไปในทางที่ดี มีความพึงพอใจในการเรียนช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปัจจัยสำคัญในกระบวนการเรียนการสอนก็คือความรู้สึกที่เกิดจากตัวผู้เรียน ความรู้สึกพึงพอใจ สนใจ อยากเรียน อยากรู้ ซึ่งจะเป็นตัวการนำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในที่สุด ดังนั้นถ้าผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมทางการ

เรียนที่สมบูรณ์ ทั้งทางด้านกายภาพ จิตภาพ และทางด้านสังคมภาพแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกรู้สึกได้ว่า

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนช่วยจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ให้แก่ผู้เรียน ประสบการณ์การเรียนรู้ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม ตามปกติแล้วการรับรู้และการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ปะทะสัมพันธ์กับสิ่งภายนอกที่มากระตุ้นประสาทสัมผัสของผู้เรียน การปะทะสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ เป็นการสร้างประสบการณ์ ดังนั้นถ้าเราต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีก็ต้องจัดให้ผู้เรียนอยู่ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีก่อนแล้วสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดประสบการณ์ของผู้เรียนภายหลัง

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่ดีจะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของผู้เรียน จุดมุ่งหมายที่สำคัญของการจัดการศึกษาประการหนึ่งก็คือมุ่งให้ผู้เรียนมีบุคลิกภาพดี มีการแสดงออกทางกาย วาจาและใจตามแบบอย่างที่ยอมรับยกย่องคือมีคุณธรรม และจริยธรรมที่เป็นเครื่องหมายของคนดี มีการประพฤติ ปฏิบัติสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างดี การที่จะหล่อหลอมพฤติกรรม หรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์นั้นต้องใช้เวลา และอาศัยปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน จึงจะสามารถกล่อมเกล่าผู้เรียนได้ สภาพแวดล้อมทางการเรียนถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยปรับหรือโน้มน้าวพฤติกรรมของผู้เรียนโดยเฉพาะสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นมิตร มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ตัดสินปัญหาด้วยเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้จะค่อย ๆ แทรกซึมเข้าไปในความรู้สึกนึกคิดของผู้เรียน สะสมทีละน้อยจนในที่สุดก็จะแสดงออกในลักษณะของบุคลิกภาพรูปแบบในการรับรู้ ตลอดจนค่านิยมต่าง ๆ ของผู้เรียน

5. สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีส่วนช่วยในการควบคุมชั้นเรียนให้ผู้เรียนมีระเบียบวินัย สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นตัวกำหนดอาณาเขตของการเรียนทำให้มีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากกิจกรรมอื่น ผู้เรียนเมื่ออยู่ในสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่จัดไว้อย่างเหมาะสม ก็จะมีพฤติกรรมอยู่ในระเบียบวินัยมากขึ้น โดยเฉพาะถ้ามีการจัดโต๊ะ เก้าอี้ ของนักเรียนอย่างมีวัตถุประสงค์จะช่วยให้การควบคุมชั้นเรียนมีระเบียบและง่ายสำหรับผู้สอนมากขึ้น

6. สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นแหล่งทรัพยากรทางการเรียน การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนในปัจจุบันเป็นไปอย่างกว้างขวางหลายแหล่งเห็นความสำคัญของมนุษยวิทยา ศูนย์วิชาการ มุมสื่อการเรียนการสอนทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สามารถใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมได้ตลอดเวลาที่ต้องการเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลางได้อย่างดี นอกจากนี้แหล่งทรัพยากรการเรียนจะช่วยพัฒนาความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตลอดจนเป็นการสร้างนิสัยใฝ่เรียนรู้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง ไม่ยึดติดอยู่เฉพาะความรู้ที่ได้จากผู้สอน

7. สภาพแวดล้อมทางการเรียนเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีจะทำให้บรรยากาศในการเรียนเอื้อต่อการเรียนการสอนให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ในสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่มีความสะดวกสบาย สงบ ปราศจากสิ่งรบกวน จะช่วยสร้างบรรยากาศทางวิชาการให้เกิดขึ้นทำให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะศึกษาหาความรู้ หรือทำกิจกรรมการเรียนต่าง ๆ อย่างตั้งใจและมีสมาธิ ยิ่งถ้าผู้สอนและเพื่อนร่วมชั้นซึ่งจัดว่าเป็นสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านจิตภาพมีบุคลิกลักษณะที่อบอุ่นเป็นมิตร ก็จะยิ่งทำให้บรรยากาศในการเรียนการสอนเป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์มากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8. สภาพแวดล้อมทางการเรียนช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกัน การจัดสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้ง่ายต่อการเคลื่อนไหวโยกย้าย ทำให้ผู้สอนไปถึงตัวผู้เรียนได้สะดวก ตำแหน่งของผู้สอนไม่จำเป็นต้องอยู่หน้าชั้นเสมอไป ผู้สอนอาจนั่งอยู่ท่ามกลางผู้เรียนเพื่อให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางสภาพแวดล้อมเช่นนี้ช่วยให้ผู้สอนมีความใกล้ชิดกับผู้เรียนมากขึ้น ทำให้ได้รู้จักอุปนิสัย ตลอดจนพฤติกรรมของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ดี ส่วนผู้เรียนจะลดความกลัว และมีความกล้ามากขึ้น กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น มีเจตคติที่ดีต่อผู้สอน

9. สภาพแวดล้อมทางการเรียนที่เหมาะสมจะช่วยลดความเมื่อยล้า หรือความอ่อนเพลียทางด้านสรีระของผู้เรียนเช่นการจัดโต๊ะเก้าอี้ที่มีขนาดพอเหมาะกับร่างกายของผู้เรียนช่วยให้การนั่งสบายสามารถนั่งได้นาน ๆ โดยไม่ปวดหลัง การให้แสงสว่างในห้องเรียนที่เหมาะสม จะช่วยให้ผู้เรียนคลายความเมื่อยล้าของสายตา นอกจากนี้ยังเป็นการส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาด้วย

นิตยา ใจดาบ (อ้างใน ทรศนีย์ วรหาคำ.2554 : 15) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในโรงเรียนว่าเป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้เรียน และสามารถพัฒนาการเรียนรู้อุปกรณ์นักเรียนได้ และการบริหารโรงเรียนที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพจะส่งเสริมให้โรงเรียนได้ดำเนินไปสู่จุดหมายที่ตั้งใจได้

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็นสิ่งที่เกิดขึ้น และมีอิทธิพลต่อการพัฒนาพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียน ซึ่งสถานศึกษาควรส่งเสริมเพื่อให้นักเรียนเกิดความประทับใจในโรงเรียนของตน

2.3.4 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ

ธเนศ ขำเกิด (2541 : 47-51) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

นพรัตน์ สายสุน (2546 : 60-63) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ดังนี้ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ เช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องประกอบ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ นำเสนอกิจกรรมและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ได้ดังนี้

1. ความร่มรื่น สดชื่น สวยงาม มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น เปิดโอกาสให้นักเรียนและบุคลากรในโรงเรียนได้ปลูกและดูแลรักษาต้นไม้ด้วยตนเองอย่างน้อยคนละ 1 ต้น โดยพิจารณาไม้เนื้อแข็ง ไม้ยืนต้นได้ ก็อาจปลูกไม้ดอกไม้ประดับตกแต่งสร้างซุ้มศาลาที่พักผ่อนหย่อนใจ ให้เกิดความร่มรื่น สดชื่น สวยงาม

2. ความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ตกแต่งอาคารเรียน อาคารชั่วคราว ตกแต่งสนามหญ้า รื้อ จัดห้องเรียน ห้องพัก รักษาความสะอาดสิ่งต่างๆ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ ในโรงฝึกงานให้เกิดความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อยดูแล้วสบายตา หยิบง่ายและใช้การได้อยู่เสมอ ซึ่งอาจใช้กิจกรรม 5 ส (สะสาง, สะดวก, สะอาด, สุขลักษณะ, สร้างนิสัย) มาดำเนินการได้

3. ความสงบ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น จัดหาสถานที่บางส่วนไว้เพื่อให้นักเรียนได้เข้าไปใช้ในลักษณะที่มีความรู้สึกเป็นส่วนตัว เป็นตัวของตัวเอง อันจะก่อให้เกิดความรู้สึกที่สงบ เช่น มุมสงบในห้องสมุด ห้องจริยธรรม สวนสงบ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถนำออกเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาตจากเจ้าของลิขสิทธิ์ได้ หากมีข้อผิดพลาดประการใด ขออภัยเป็นอย่างสูง และต้องอภัยถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ความคิดสร้างสรรค์ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น มีความรับผิดชอบในการเปลี่ยนแปลง พัฒนาตัดแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ เช่น การนำกระบอกไม้ไผ่มาทำเป็นถังขยะ การนำหมวกหรือจอบมาทำโคมไฟ การตัดแปลงต้นไม้ให้เป็นรูปทรงต่างๆ เป็นต้น

5. ความมีชีวิตชีวา มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ขจัดความซ้ำซากจำเจ ด้วยการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เช่น การจัดสถานที่ทำงานของครู การจัดโต๊ะเรียน การตกแต่งด้วยไม้ดอกไม้ประดับ การจัดป้ายนิเทศ

6. ความเหมาะสมกับสถานที่ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม คำนึงถึงความเหมาะสมกับสถานที่ เช่น จัดป้ายนิเทศในที่ที่สามารถอ่านได้อย่างสะดวกและทั่วถึง ไม่จัดคอกหรือเก้าอี้ตัวไว้ในที่รบกวนการเรียนการสอน

7. ความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น นำทรัพยากรหรือสิ่งต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่นมาจัดหรือตัดแปลงใช้ให้เหมาะสมกับสภาพ เช่น การใช้ต้นตาลต้นมะพร้าวมาทำโต๊ะ เก้าอี้ การใช้หญ้าคา ใบจากมางหลังคา ทำซุ้มศาลาที่พักผ่อนหย่อนใจ การนำหอยมาประดับตกแต่งห้อง และสถานที่ต่างๆ เป็นต้น

8. ความสอดคล้องกับขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และความเชื่อ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น จัดห้องแสดงศิลปะ วัฒนธรรม จัดทำเอกสารเผยแพร่ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่นทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ให้นักเรียนศึกษา จัดแสดงวัสดุสิ่งของหรือภาพที่เป็นประเพณีท้องถิ่น

9. ความประหยัด มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น คำนึงถึงความประหยัดในการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับทรัพยากรหรือปัจจัยที่มีอยู่ไม่ทำจนเกินตัวเกินงบประมาณ โดยอาจใช้วัสดุท้องถิ่นมาประดับตกแต่งติดต่อดังกล่าวประสานสัมพันธ์ขอความร่วมมือจากหน่วยงานหรือชุมชนหรือการปลูกต้นไม้ก็เพาะพันธุ์ไม้ด้วยตนเอง หรือติดต่อบริษัทจากหน่วยงานอื่นมีเอกลักษณ์ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น สร้างสิ่งที่เป็นเอกลักษณ์

10. ความของโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของทุกคนให้มีความภาคภูมิใจในสถาบัน เช่น กำหนดต้นไม้ หรือดอกไม้ประจำโรงเรียนขึ้น แล้วปลูกเป็นทิวแถวทั้งในโรงเรียน รั้ว และถนนเข้าโรงเรียน สิ่งปลูกสร้างที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียน เพลงประจำสถาบัน-ปรัชญา สีของโรงเรียน ฯลฯ

11. ความสะดวกสบาย มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ถนนหรือทางเชื่อมติดต่อรหว่างอาคารเรียน มีเครื่องหมายหรือป้ายแสดงทิศทางหรือผังอาคาร จัดที่นั่งขยะให้เพียงพอ บริการน้ำดื่ม น้ำใช้ จัดเครื่องใช้ไม้สอยให้สามารถหยิบได้ง่าย ใช้คล่อง และเป็นระบบ

12. ความปลอดภัยมีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น จัดสภาพแวดล้อม ทางกายภาพให้มีความมั่นคงปลอดภัย มีการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้มีสภาพใช้การได้อยู่เสมอ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ประตู หน้าต่าง สนาม เป็นต้น

13. ความคุ้มค่าและเกิดประโยชน์ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ใช้สิ่งของและหรือสถานที่โรงเรียนอย่างคุ้มค่าให้เกิดประโยชน์มากที่สุด เช่น บริเวณใต้ถุนอาคาร บริเวณหอประชุม โรงอาหาร ฯลฯ อาจจัดเพื่ออำนวยความสะดวกด้านอื่นๆ อีกหลายอย่าง เช่น เป็นที่อ่านหนังสือ เรียกว่า ห้องสมุดโล่ง หรือใช้จัดนิทรรศการ ป้ายนิเทศ เป็นต้น

ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 4) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุเช่น บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ คุรุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โชติรส จิตรบำรุง (2551)[online] ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพว่าเป็นบรรยากาศทางกายภาพหรือบรรยากาศทางด้านวัตถุ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ภายในห้องเรียนให้เป็นระเบียบเรียบร้อย น่าดู มีความสะอาดมีเครื่องใช้ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมให้การเรียนของนักเรียนสะดวกขึ้น เช่น ห้องเรียนมีขนาดเหมาะสม แสงเข้าถูกทาง และมีแสงสว่างเพียงพอ กระจกหน้าต่างมีขนาดเหมาะสมโต๊ะเก้าอี้มีขนาดเหมาะสมกับวัยนักเรียน เป็นต้น บรรยากาศทางด้านกายภาพ เป็นการจัดวัสดุอุปกรณ์สิ่งอำนวยความสะดวก ต่างๆที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน รวมตลอดไปถึงสิ่งต่างๆ ที่เสริมความรู้ เช่น ป้ายนิเทศมุมวิชาการชั้นวางหนังสือโต๊ะวาง สื่อการสอน ฯลฯ ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยทำให้เกิดความสบายตา สบายใจแก่ผู้พบเห็น ถ้าจะกล่าวโดยละเอียดแล้ว การจัดบรรยากาศทางด้านกายภาพ ได้แก่ การจัดสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดโต๊ะเรียนและเก้าอี้ของนักเรียน

1.1 ให้มีขนาดเหมาะสมกับรูปร่างและวัยของนักเรียน

1.2 ให้มีช่องว่างระหว่างแถวที่นักเรียนจะลุกนั่งได้สะดวก และทำกิจกรรมได้คล่องตัว

1.3 ให้มีความสะดวกต่อการทำความสะอาดและเคลื่อนย้ายเปลี่ยนรูปแบบที่นั่งเรียน

1.4 ให้มีรูปแบบที่ไม่จำเจ เช่น อาจเปลี่ยนเป็นรูปตัวที ตัวยู รูปครึ่งวงกลม หรือ เข้ากลุ่ม

เป็นวงกลมได้อย่างเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน

1.5 ให้นักเรียนที่นั่งทุกจุดอ่านกระดานดำได้ชัดเจน

1.6 แถวหน้าของโต๊ะเรียนควรอยู่ห่างจากกระดานดำพอสมควร ไม่น้อยกว่า 3 เมตร ไม่ควรจัดโต๊ะติดกระดานดำมากเกินไป ทำให้นักเรียนต้องแหงนมองกระดานดำและหายใจเอาฝุ่นซอกลงเข้าไปมาก ทำให้เสียสุขภาพ

2. การจัดโต๊ะครู

2.1 ให้อยู่ในจุดที่เหมาะสม อาจจัดไว้หน้าห้อง ข้างห้องหรือหลังห้องก็ได้ งานวิจัยบางเรื่องเสนอแนะให้จัดโต๊ะครูไว้ด้านหลังห้องเพื่อให้มองเห็นนักเรียนได้อย่างทั่วถึง อย่างไรก็ตาม การจัดโต๊ะครูนั้นขึ้นอยู่กับ รูปแบบการจัดที่นั่งของนักเรียนด้วย

2.2 ให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ทั้งบนโต๊ะและในลิ้นชักโต๊ะ เพื่อสะดวกต่อการทำงานของครูและการวางสมุดงานของนักเรียน ตลอดจนเพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่นักเรียน

3. การจัดป้ายนิเทศ ป้ายนิเทศไว้ที่ฝาผนังของห้องเรียน ส่วนใหญ่จะติดไว้ที่ข้างกระดานทั้ง 2 ข้าง ครูควรใช้ป้ายนิเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน โดย

3.1 จัดตกแต่งออกแบบให้สวยงาม น่าดู สร้างความสนใจให้แก่ นักเรียน

3.2 จัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับบทเรียน อาจใช้ติดสรุปบทเรียน ทบทวนบทเรียน หรือเสริมความรู้ให้แก่ นักเรียน

3.3 จัดให้ใหม่อยู่เสมอ สอดคล้องกับเหตุการณ์สำคัญ หรือวันสำคัญต่าง ๆ ที่นักเรียนเรียนและควรรู้

3.4 จัดติดผลงานของนักเรียนและแผนภูมิแสดงความก้าวหน้าในการเรียนของนักเรียนจะเป็นการให้แรงจูงใจที่น่าสนใจวิธีหนึ่ง

แนวการจัดป้ายนิเทศ เพื่อให้การจัดป้ายนิเทศได้ประโยชน์คุ้มค่า ครูควรคำนึงถึงแนวการจัดป้ายนิเทศในข้อต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. กำหนดเนื้อหาที่จะจัด ศึกษาเนื้อหาที่จะจัดโดยละเอียดเพื่อให้ได้แนวความคิดหลัก หรือสาระสำคัญเขียนสรุป หรือจำแนกไว้เป็นข้อ ๆ

2. กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ในการจัดโดยคำนึงถึงแนวความคิดหลักสาระสำคัญของเรื่องและคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายว่าต้องการเขารู้อะไร แคไหน อย่างไร

3. กำหนดชื่อเรื่อง นับว่าเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้ดู ชื่อเรื่องที่ดีต้องเป็นใจความสั้น ๆ ก็นใจความให้ความหมายชัดเจน ทำทาย อาจมีลักษณะเป็นคำถามและชี้ให้เห็นวัตถุประสงค์ในการจัดแผนป้าย

4. วางแผนการจัดกล่าว ๆ ไว้ในใจว่าจะใช้วัสดุอะไรบ้าง แล้วจึงช่วยกันจัดหาสิ่งเหล่านั้น อาจเป็นรูปภาพ แผนภาพภาพสเก็ตซ์ ของจริง หรือจำลอง การ์ตูน เท่าที่พอจะหาได้

5. ออกแบบการจัดที่แน่นอน โดยคำนึงถึงสิ่งที่มีอยู่ โดยสเก็ตรูปแบบการจัดลงบนกระดาษรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าคล้ายแผนป้ายว่าจะวางหัวเรื่อง รูปภาพ และสิ่งต่างๆ ในตำแหน่งใดคำบรรยายอยู่ตรงไหน ใช้เส้นโยงอย่างไรจึงจะน่าสนใจ ควรออกแบบสัก 2-3 รูปแบบ แล้วเลือกเอาแบบที่ดีที่สุด

6. ลงมือจัดเตรียมชิ้นส่วนต่างๆ ให้มีขนาดและอยู่ในสภาพพร้อมที่จะขึ้นแสดงบนแผนป้ายได้อย่างเหมาะสม หัวเรื่องจะใช้วิธีใด ภาพต้องฉีกใหม่ คำบรรยายจะทำอย่างไร เตรียมให้พร้อม

7. ลงมือจัดจริงบนแผนป้ายตามรูปแบบที่วางไว้ อาจทดลองวางบนพื้นราบในพื้นที่เท่าแผนป้ายก่อน เพื่อระยะเวลาที่เหมาะสมก่อนนำไปใช้จริง

4. การจัดสภาพห้องเรียน ต้องให้ถูกสขลักษณะ กล่าวคือ

4.1 มีอากาศถ่ายเทได้ดี มีหน้าต่างพอเพียง และมีประตูเข้าออกได้สะดวก

4.2 มีแสงสว่างพอเหมาะ เพื่อช่วยให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้ชัดเจน เพื่อเป็นการถนอมสายตา ควรใช้ไฟฟ้าช่วย ถ้ามีแสงสว่างน้อยเกินไป

4.3 ปราศจากสิ่งรบกวนต่าง ๆ เช่น เสียง กลิ่น คว้น ฝุ่น ฯลฯ

4.4 มีความสะอาด โดยฝึกให้นักเรียนรับผิดชอบช่วยกันเก็บกวาด เช็ดถู เป็นการปลูกฝังนิสัยรักความสะอาด และฝึกการทำงานร่วมกัน

5. การจัดมุมต่าง ๆ ในห้องเรียน ได้แก่

5.1 มุมหนังสือ ควรมีไว้เพื่อฝึกนิสัยรักการอ่าน ส่งเสริมให้นักเรียนอ่านคล่อง ส่งเสริมการค้นคว้าหาความรู้ และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ครูควรหาหนังสือหลายๆ ประเภทที่มีความยากง่าย เหมาะสมกับวัยของนักเรียนมาให้อ่าน และควรหาหนังสือชุดใหม่มาเปลี่ยนบ่อย ๆ การจัดมุมหนังสือควรจัดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเพื่อสะดวกต่อการหยิบอ่าน

5.2 มุมเสริมความรู้กลุ่มประสบการณ์ต่างๆ ควรจัดไว้ที่น่าสนใจ ช่วยเสริมความรู้ ทบทวนความรู้ เช่น มุมภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา มุมความรู้ข่าว เหตุการณ์ ฯลฯ

5.3 มุมแสดงผลงานของนักเรียน ครูควรติดบนป้ายนิเทศ แขนงหรือจัดวางไว้บนโต๊ะ เพื่อให้นักเรียนเกิดความภูมิใจในความสำเร็จ และมีกำลังใจในการเรียนต่อไป อีกทั้งยังสามารถแก้ไขพัฒนาผลงานของนักเรียนให้ดีขึ้นโดยลำดับได้อีกด้วย

5.4 ตู้เก็บสื่อการเรียนการสอน เช่น บัตรคำ แผนภูมิ ภาพพลิก กระดาษ สีขาว ฯลฯ ควรจัดไว้ให้เป็นระเบียบ เป็นสัดส่วน สะดวกต่อการหยิบใช้ อุปกรณ์ชิ้นใดที่เก่าเกินไปหรือไม่ใช้แล้วไม่ควรเก็บไว้ในตู้ให้ดูรุงรัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.5 การประดับตกแต่งห้องเรียน ครูส่วนใหญ่มักนิยมประดับตกแต่งห้องเรียนด้วยสิ่งต่าง ๆ เช่น ม่าน มู่ลี่ ภาพ ดอกไม้ คำขวัญสุภาพดี ควรตกแต่งพอเหมาะไม่ให้อึดอัดรุงรัง สีสนที่ใช่ ไม่ควรฉูดฉาด หรือใช้สีสะท้อนแสง อาจทำให้นักเรียนเสียสายตาได้ การประดับตกแต่งห้องเรียน ควรคำนึงถึงหลักความเรียบง่าย เป็นระเบียบ ประหยัด มุงประโยชน์ และสวยงาม

5.6 มุมเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด ตลอดจนชั้นวางเครื่องมือเครื่องใช้ของนักเรียน เช่น แปรงสีฟัน ยาสีฟัน แก้วน้ำ กล่องอาหาร ปิ่นโต ฯลฯ ควรจัดวางไว้อย่างเป็นระเบียบ และหมั่นเช็ดดูให้สะอาดเสมอ

ปจาร์รี่รักษ์ ถนอมทรัพย์ (2556) [online] กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพว่าเป็นสภาพแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ อาคารสถานที่ โต๊ะ เก้าอี้ สื่อ อุปกรณ์การ สอนต่างๆ รวมทั้งสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ตามธรรมชาติได้แก่ ต้นไม้ พืช ภูมิอากาศ ภูมิประเทศ เป็นต้น จะส่งผลต่อการเรียนการสอน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน แบ่งออกเป็น

1. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ประกอบด้วยห้องเรียนและอุปกรณ์การเรียนต่างๆ แสงสว่าง สี เสียง อุณหภูมิ เหล่านี้เป็นต้น
2. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ แหล่งความรู้ต่างๆ เช่น แหล่งวิทยบริการ ห้องปฏิบัติการ ห้อง ทดลอง โรงฝึกงาน ห้องสมุด ศูนย์วัฒนธรรม ต่างๆ

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เป็นวัตถุ ที่เกิดจากการสร้างขึ้นของมนุษย์ ซึ่งสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อการเรียน การสอน ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ มีแนวทางการจัด ได้แก่ ความร่มรื่นสวยงาม ความสะอาดมีระเบียบ ความสงบมีความเป็นส่วนตัว ความคิดสร้างสรรค์ ความมีชีวิตชีวา ความเหมาะสมกับสถานที่ สอดคล้องกับบทเรียน ห้องถิ่น มีความเป็นเอกลักษณ์ ปลอดภัย สะดวกสบาย คุ่มค่าและเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้

2.3.5 สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ

ธเนศ ขำเกิด (2541 : 47-51) ได้ กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางวิชาการ คือ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอน ทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุน วิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์ให้มากที่สุด ภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา เรียนสนุก สอนสนุก ครูรักเด็ก เด็กรักครู รักเพื่อน ไม่มีบรรยากาศแห่งความน่ากลัว หวาดผวา วิดกกังวล ทุกคนอยากมาโรงเรียน

นพรัตน์ สายลุน (2546 : 64-66) ได้ กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางวิชาการว่าหมายถึง การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ และประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา เรียนสนุกสนาน ครูรักเด็ก เด็กรักครู รักเพื่อน ไม่มีบรรยากาศแห่งความกลัว หวาดผวา วิดกกังวล ทุกคนพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า อยากมาโรงเรียน เพื่อให้เห็นชัดเจนขึ้นจึงขอ นำเครื่องชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาวะแวดล้อมทางวิชาการ ได้ดังนี้

1. นักเรียนหน้าตาสดชื่น แจ่มใส มีชีวิตชีวา มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนโดยครูพยายามจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้กระทำด้วยตนเอง และมีโอกาสได้เรียนรู้ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แตกต่างกันระหว่างบุคคล บทบาทของครูเพื่อให้นักเรียนได้สมหวัง และมีพลังในผลสำเร็จแห่งการเรียนรู้ของตนเอง

2. นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนุกสนานในการเรียน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้นักเรียนคิด และทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เพื่อสร้างบรรยากาศความร่วมมือเป็นมิตร ไว้วางใจและเอื้ออาทรต่อกัน มากกว่าการแข่งขันเอาตัวรอดตัวใครตัวมัน

3. มีการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ครูพยายามให้ความรัก ความเมตตา และมีมนุษยธรรมกับนักเรียนทุกคนด้วยความจริงใจ เสียสละ ไกล่ชิด ผูกพัน เป็นทั้งเพื่อน พี่ บิดา มารดาที่มีความปรารถนาดี ร่วมทุกข์ร่วมสุขไกล่ชิดผูกพันกับนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ สามารถหยั่งเข้าไปในโลกแห่งความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคนได้ ขณะเดียวกันควรส่งเสริมให้นักเรียนเป็นตัวของตัวเอง

4. มีความผูกพันและเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ครูควรแสดงพฤติกรรมในด้านคำพูด กริยาท่าทาง สีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสและมีเหตุผล มีความสม่ำเสมอ นักเรียนจะได้รู้และเข้าใจว่าครูของเขามีความรักและความจริงใจต่อเขาเพียงใด โดยไม่สามารถปิดบังอำพรางได้เลย สิ่งเหล่านี้จะเป็นแม่แบบของนักเรียนและมีผลทางด้านจิตใจ หากครูสามารถครอบครองหัวใจของนักเรียนได้แล้วความรู้สึกที่ดีต่อกันจะสร้างสรรค์บรรยากาศการเรียนการสอนที่สดชื่น รักผูกพัน เอื้ออาทร ให้อภัยต่อกันตลอดไป

5. โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น เปลี่ยนบรรยากาศการเรียนการสอนจากการเรียนในห้องแคบๆ ไปเรียนตามร่มไม้ สนามหรือสถานที่อื่นๆ ที่จะทำให้อากาศสดชื่น ชีวา และเกิดการเรียนรู้

6. นักเรียนคิดและทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มมีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น พยายามใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ที่จะช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนและเรียนด้วยความสนุกสนานยิ่งขึ้น

7. โรงเรียนมีการจัดห้องสมุดให้เป็นโรงเรียนสำหรับนักเรียน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น จัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงออก และเข้าร่วมทุกคนตามความถนัดและความสนใจอย่างต่อเนื่อง และเสรี เช่น ดนตรี กีฬา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม ควรมีสนามและอุปกรณ์ให้นักเรียนได้ฝึกซ้อม เล่น และเข้าร่วมอย่างอิสระ ซึ่งมีผลทำให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้มีความสมบูรณ์ครบทุกด้าน

8. จัดกิจกรรมทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เช่น อภิปราย ตอบปัญหา นิทรรศการ เชิญวิทยากรมาบรรยาย ฯลฯ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ทำทุกวิถีทางให้นักเรียนสามารถเป็นผู้นำตนเองได้ อย่าสอนให้เป็นเด็กที่เลี้ยงไม่โต คอยแต่ให้คนอื่นช่วยเหลือหรือต้องคอยประคบประหงมตลอดเวลา ปฏิเสธความคิดที่ว่า นักเรียนต้องเจ็บบ และเรี่ยวร้อยจึงจะเป็นเด็กดี แต่เราต้องสร้างนักเรียนที่มีความกระฉับกระเฉง กระตือรือร้น ฉลาด ทันคน กล้าคิด กล้าทำ มีความเชื่อมั่นในตนเองสูง หรือสถานที่อื่นๆ ที่จะทำให้อากาศสดชื่น ชีวา และเป็นผู้มีความกตัญญู กตเวทิสภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถปรับตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขศึกษาพื้นฐานของนักเรียน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น วิชาบางวิชาที่นักเรียนบางคนเห็นว่าเป็นเรื่องที่ยากต่อการเข้าใจ และน่าเบื่อหน่าย ครูผู้สอนจะต้องพยายามเข้าใจเด็ก พยายามดูพื้นฐานของนักเรียน แล้วทำเรื่องยากให้เป็นเรื่องง่าย สร้างบทเรียน เกมสนุกๆ ให้นักเรียนได้เล่น คอยให้กำลังใจเรื่องใดที่นักเรียนไม่เข้าใจ อาจจัดกลุ่มสอนพิเศษให้ หรือเพื่อนๆ ที่เรียนเก่งช่วยสอน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. จัดห้องสมุดให้เป็นโรงเรียนมีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติ ในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น จัดห้องสมุดให้เป็นโรงเรียน โดยให้มีสถานที่กว้างขวาง และมีวัสดุครุภัณฑ์เพียงพอสำหรับนักเรียน เรียนด้วยตนเอง เปิดบริการให้นักเรียนได้ใช้มากที่สุด ทั้งนี้อาจจัดเป็นแบบห้องสมุดโล่งในบริเวณ ระเบียงใต้ถุนอาคาร ชุมน ศาลา หรือใต้ร่มไม้ด้วยก็ได้

ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 4) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางวิชาการว่าหมายถึงการจัดการเรียนทั้งในและนอกห้องเรียนตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนได้รับความรู้ประสบการณ์ให้มากที่สุดภายใต้บรรยากาศที่มีชีวิตชีวา

ทรศนีย์ วรหาคำ (2554 : 6-7) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางวิชาการคือสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้หมายถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน พัฒนาเสริมสร้างคุณลักษณะค่านิยมของผู้เรียนให้เป็นไปในทิศทางที่พึงประสงค์ การเรียนการสอนนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบด้านสภาพแวดล้อมในการเรียนที่ละเอียดอ่อนและมีความสำคัญเท่าเทียมกับเนื้อหาวิชา และจุดประสงค์การเรียนการสอนจะต้องพิจารณาเลือกใช้สภาพแวดล้อมในการเรียนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอนคือบรรยากาศที่ส่งเสริมความสำคัญของผู้เรียนให้มีความรู้สึกร่วมสมัย ขจัดช่องว่างระหว่างกันและกันให้ความเป็นอิสระและใช้ความสามารถของผู้เรียนมาเป็นประโยชน์ในการฝึกอบรม ท่าทีและพฤติกรรมของผู้สอนจะต้องแสดงออกว่าผู้สอนมีความปรารถนาดียกย่องและนับถือสนใจปัญหาของผู้เรียนอยู่ตลอดเวลาจึงเป็นการสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจซึ่งกันและกันทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนเป็นหลักมากกว่าความต้องการของผู้สอน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ได้แก่ การจัดบรรยากาศการเรียนการสอนทั้งในและนอกห้องเรียน ตลอดจนการจัดบริการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนทางวิชาการต่างๆ โดยสถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมที่หลากหลายให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมเปลี่ยนแปลงบรรยากาศ กิจกรรม การเรียนรู้จากห้องเรียนไปเรียนในแหล่งเรียนรู้อื่นๆ นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงออกและเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจอย่างต่อเนื่องและควรจัดกิจกรรมทางวิชาการสม่ำเสมอสามารถปรับตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.3.6 สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ

ธเนศ ขำเกิด (2541: 47-51) ได้ กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจกัน

นพรัตน์ สายลุน (2546: 67-68) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการว่าระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจกัน เพื่อให้ชัดเจนขึ้น จึงขอนำเครื่องวัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ มีกิจกรรมและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ ดังนี้

1.ผู้บริหารและครูในโรงเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น เปิดโอกาสให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในลักษณะต่างๆ

2. มีการนำข้อมูลสารสนเทศที่จัดทำไว้มาใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติของโรงเรียน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น สํารวจสภาพปัจจุบัน แล้วนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์โครงการ หรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน

3. บุคลากรของโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อกัน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนในลักษณะต่างๆ การประชุมเชิงปฏิบัติการ ส่งเสริมการร่วมกลุ่มวิชาชีพการนิเทศภายใน เป็นต้น

4. มีการส่งเสริมบุคลากรทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ เช่น การนิเทศภายใน การประชุมเพื่อแก้ปัญหาและหาข้อยุติไปปฏิบัติ มีการจัดรูปแบบการติดตามการช่วยเหลือ การปฏิบัติงานของบุคลากร มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น การส่งเสริมให้มีการประชุมในระดับโรงเรียน ระดับหมวด ระดับงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อการอภิปรายแก้ปัญหาข้อยุติ และแนวปฏิบัติร่วมกัน

5. มีการยกย่อง ชมเชย หรือประกาศเกียรติคุณ และเผยแพร่ผลงานดีเด่นของบุคลากรตามวิถีทางประชาธิปไตย เช่น การกำหนดนโยบาย มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม มอบหมายงานหรือการสั่งการให้เป็นไปตามสายการบังคับบัญชาแจ่มชัด เหมาะสมกับความสามารถ ไม่เกินกำลัง

6. มีการส่งเสริมพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและสร้างขวัญกำลังใจให้บุคลากรหลายๆ รูปแบบ เช่น มอบหมายให้แล้วก็ติดตามถามไถ่ ให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม จัดสวัสดิการต่างๆ เช่น สหกรณ์ทุนการศึกษา ที่พักอาศัย สาธารณูปโภค ฯลฯ เมื่อมีบุคลากรใด หรือมีกลุ่มบุคคลมีผลงานดีเด่น ก็ส่งเสริมสนับสนุนให้แสดงความสามารถต่างๆ เช่น การเขียนบทความ เป็นวิทยากร ส่งเข้าประกวดต่างๆ เป็นต้น จัดให้การยกย่อง ชมเชย ประกาศเกียรติคุณ เผยแพร่ผลงานของบุคลากรที่มีผลงานดีเด่น สนับสนุนให้บุคลากรได้มีโอกาสเพิ่มพูนความรู้เพื่อความก้าวหน้า เช่น การศึกษาต่อ การทำงาน ส่งเสริมให้บุคลากรพบปะสังสรรค์กันในโอกาสอันสมควร เช่น การต้อนรับผู้มาใหม่หรือผู้จากไป วันสำคัญต่างๆ การฉลองความสำเร็จ ฯลฯ ส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนช่วยเหลือเกื้อกูลเมื่อมีคนหนึ่งคนใดหรือญาติพี่น้องได้รับความเดือดร้อน เช่น เจ็บป่วย หรือมีงานฉลองต่างๆ เช่น แต่งงาน เป็นต้น และพาไปเยี่ยมดูงาน หน่วยงานหรือโรงเรียนที่มีผลงานดีเด่น ซึ่งจะเป็นมูลเหตุจูงใจให้บุคลากรเกิดความคิดในการพัฒนาบรรยากาศของโรงเรียน

7. บุคลากรได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์กัน มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น จัดระบบการต้อนรับแขกผู้มาเยือนด้วยบรรยากาศแห่งความเป็นมิตรไมตรี

8. มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างบุคลากรในโอกาสต่างๆ มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติตนต่อกันอย่างมีสัมมาคารวะตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมไทย เช่น การไหว้ การทักทาย การใช้วาจาสุภาพ

9. ส่งเสริมความมีวินัยในตนเอง มีตัวชี้วัดและแนวปฏิบัติในการจัดสภาพแวดล้อม เช่น ส่งเสริมความมีวินัยในตนเองของบุคลากรในโรงเรียนในเรื่องการตรงต่อเวลา การรักษาความสะอาด ความรับผิดชอบในหน้าที่

พรพจน์ พจน์พัฒนาพล (2548 : 44) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมด้านการบริหารได้แก่ การดำเนินการใดๆภายในโรงเรียน ให้การปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากร เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งสังเกตได้จาก การดำเนินงานอย่างมีระบบ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูลกันของบุคลากร บุคลากรในโรงเรียนยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นมิตรต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวสิ่งชี้วัดลักษณะสภาพแวดล้อมด้านการบริหารได้แก่การจัดระบบ การทำงานของครู อาจารย์ สายงาน การบังคับบัญชาที่มีความเป็นกันเอง อบอุ่นมีความเป็นประชาธิปไตยทุกคนรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองรวมถึงการจัดสวัสดิการ และการจัดการด้านต่างๆ ด้วยลักษณะของการบริหารที่ก่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบายควรให้บุคลากรในโรงเรียนมีส่วนร่วมมีการนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันและปัญหาที่กำหนดเป็นนโยบายในการแก้ปัญหาและพัฒนาโรงเรียน ซึ่งมีส่วนร่วมในการบริหารไม่ว่าจะเป็นในลักษณะของการมีส่วนร่วมตัดสินใจหรือร่วมงาน โดยการให้มีส่วนร่วมในงานเป็นการส่งเสริมให้มีการร่วมมือจากกลุ่มสามารถเรียนรู้พฤติกรรมความรู้สึทางด้านจิตวิทยา ของผู้มีส่วนร่วมได้มากทำให้รู้ว่าแต่ละคนมีความสามารถมีความคิดเห็นอย่างไรเป็นการเปิดโอกาสให้ได้ใช้ความรู้ ความสามารถของแต่ละคนอย่างเต็มที่

ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 4) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการว่า ได้แก่ ระบบการบริหาร การจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคคลปฏิบัติงานสำเร็จ ครูและผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายหรือแนวปฏิบัติของโรงเรียน

เลิศศักดิ์ คำปลิว (2551 : 20) ได้ให้ความหมายของสภาพด้านการบริหารว่าหมายถึงการดำเนินการโดยวิธีที่หลากหลายเพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองเต็มที่และสามารถอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ได้มากพอในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพ ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับทุกฝ่ายต้องมีความรู้ความเข้าใจรวมถึงรับทราบบทบาทหน้าที่ของตนเอง ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตรสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุดซึ่งเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ ได้แก่ ระบบการบริหารจัดการภายในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานสำเร็จลงด้วยความร่วมมือร่วมใจกันเพื่อให้ครูได้มีโอกาสใช้ความสามารถของตนเองอุทิศเวลาปฏิบัติหน้าที่ในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ก่อให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพชัดเจนขึ้น มีการส่งเสริมบุคลากรทำงานร่วมกันในลักษณะต่างๆ และพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มพูนความรู้และความก้าวหน้า รวมทั้งสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนและกำลังใจให้บุคลากรหลายๆ รูปแบบ เช่น มอบหมายงานให้แล้วก็ติดตามให้ความช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ จัดสวัสดิการต่างๆ ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม

2.4 มาตรฐานกลางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานโรงเรียนสังกัด

กรุงเทพมหานคร (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร.2558 : 4-6)

2.4.1 การบริหารการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2.4.1.1 ผู้บริหารกำหนดนโยบาย และลงนามประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน

2.4.1.2 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงานของโรงเรียน พร้อมกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน มีการแจ้งให้ทราบเมื่อมีการเปลี่ยนแปลง

2.4.1.3 มีแผนแม่บทและแผนปฏิบัติการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานประจำปี

2.4.1.4 มีมาตรฐานการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาติให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.1.5 มีการประชุมคณะกรรมการคณะกรรมการดำเนินงาน ตามแผนที่กำหนดไว้ อย่างน้อยปีละครั้ง

2.4.1.6 คณะกรรมการ คณะทำงาน ตรวจสอบติดตาม ตามแผนที่กำหนด และตรวจให้คะแนน เพื่อประเมินการดำเนินงานอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

2.4.1.7 มีการรณรงค์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่องด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น จัดบอร์ดประชาสัมพันธ์ กำหนดวัน สัปดาห์การส่งเสริมและพัฒนาสภาพแวดล้อม ในการทำงาน คูงาน ประกวด เป็นต้น

2.4.1.8 มีการรายงานการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในการประชุมของโรงเรียน ทุกครั้ง และรายงานให้ปลัดกรุงเทพมหานครทราบโดยผ่านสถาบันฯ ทุก 6 เดือน

2.4.1.9 กำหนดให้มีวันทำความสะอาดใหญ่ (Big Cleaning Day) ทุกปีอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

2.4.2 ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ความปลอดภัย และสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ห้องสนับสนุนการเรียน การสอน และบริเวณโดยรอบ

2.4.2.1 ห้องเรียน

(1) โต๊ะ เก้าอี้ของครู ตั้งวางในตำแหน่งที่เหมาะสม สะอาด ปราศจากฝุ่น
(2) วัสดุบนโต๊ะและในลิ้นชักโต๊ะ เป็นไปตามมาตรฐานการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานของโรงเรียน

(3) โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่งของนักเรียน สะอาด ปราศจากฝุ่น ตั้งวางตำแหน่งที่เหมาะสม

(4) ตู้เก็บเอกสาร วัสดุการเรียนการสอน จัดวางในตำแหน่งที่เหมาะสม ไม่มีการวางของบนหลังตู้ มีป้ายชื่อผู้รับผิดชอบ

(5) มีผังแสดงพื้นที่รับผิดชอบ และผังรายชื่อสมาชิกผู้รับผิดชอบการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานโดยติดประกาศไว้ในพื้นที่ ที่เหมาะสม

(6) พื้นห้อง ฝาผนัง ประตู หน้าต่าง กระจกดำนดำ สะอาด ปราศจากฝุ่น

(7) การจัดระบบเอกสาร แยกเป็นหมวดหมู่ สะดวกต่อการค้นหา

2.4.2.2 ห้องเด็กอนุบาล

(1) เครื่องใช้อุปกรณ์สำหรับเด็กอนุบาล เช่น ที่นอน หมอน ผ้าห่ม แปรงสีพื้น ยา สีพื้น แก้วน้ำ สบู่ แป้งเด็ก ผ้าเช็ดตัว หวี ฯลฯ สะอาด มีการจัดวางอย่างเป็นระเบียบ เด็กสามารถหยิบใช้เองได้

(2) สภาพห้องมีการถ่ายเทอากาศได้ดี สะอาดปราศจากฝุ่น

(3) มีครูหรือคนเลี้ยงเด็กตลอดเวลา

2.4.2.3 ห้อง มุมพยาบาล

(1) เตียงนอน โต๊ะ ตู้ยา และอุปกรณ์การรักษาพยาบาล ตั้งวางอย่างเป็นระเบียบ ปลอดภัย สะอาด ปราศจากฝุ่น

(2) เวชภัณฑ์มีจำนวนเพียงพอ มีคุณภาพ แยกเก็บตามประเภทของยา มีป้ายสลาก บอกชื่อยา วิธีการใช้ วันผลิต วันหมดอายุของยา อย่างชัดเจน

2.4.2.4 ห้องกิจกรรม

(1) มีแผนภูมิคณะกรรมการประจำห้องกิจกรรม โดยกำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการฯ อย่างชัดเจน มีหลักเกณฑ์การใช้ห้องกิจกรรม ตารางการใช้ห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น มิใช่ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) วัสดุ ครุภัณฑ์ในห้อง เอกสารต่าง ๆ มีการจัดระบบ

(3) สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปต้องสะอาด มีความสวยงาม เหมาะสมกับเป็น

แหล่งเรียนรู้

(4) ภาพถ่าย โปสเตอร์ ประกาศต่าง ๆ บทความ ฯลฯ ที่ติดบนบอร์ดกิจกรรม

ต้องปรับเปลี่ยนให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ

2.4.2.5 ห้องสมุด

(1) เคา์เตอร์ยืมหนังสือ ตู้บัตรรายการ โต๊ะอ่านหนังสือ ชั้น ตู้หนังสือ สะอาด ปราศจากฝุ่น จัดวางอย่างเป็นระบบ ง่ายต่อการค้นคว้า

(2) มีการแยกหมวดหมู่ ประเภทของหนังสือ วารสารต่าง ๆ โดยมีป้ายแสดงชัดเจนสภาพของหนังสือ วารสารอยู่ในสภาพดี ไม่ชำรุด ฉีกขาด

(3) มีการจัดมุมนิทรรศการ มุมกิจกรรม มุมเด็ก

2.4.2.6 ห้องประชุม ห้องอเนกประสงค์

(1) มีป้ายแสดงชื่อห้องประชุม ตารางการใช้ห้องประชุม มีชื่อผู้ดูแลห้องประชุม

(2) แสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี สภาพทั่วไปสะอาด ปราศจากฝุ่นละออง

(3) โต๊ะประชุม เก้าอี้ อุปกรณ์ที่จำเป็นในการประชุม มีเพียงพอ สภาพดีพร้อมใช้งาน

2.4.2.7 โรงอาหาร พื้นที่รับประทานอาหาร

(1) โต๊ะ ม้านั่งทานอาหาร มีความมั่นคงแข็งแรง ปลอดภัย ตั้งวางในตำแหน่งที่เหมาะสม และเป็นระเบียบ

(2) สภาพโรงอาหาร โถง โปรง สะอาด อากาศถ่ายเทได้ดี แสงสว่างเพียงพอ ปราศจากสัตว์นำโรค

2.4.2.8 โรงครัวที่ประกอบอาหาร

(1) ที่วางภาชนะ อุปกรณ์ เครื่องใช้ในครัว ต้องสะอาด ถูกสุขลักษณะ

(2) สภาพห้องสะอาด ปราศจากกลิ่นอับ เหม็น ไม่มีสัตว์นำโรค แสงสว่างเพียงพอ พื้นที่เตรียมอาหารยกสูงจากพื้นตามมาตรฐาน ถึงขยจะมีฝาปิดมิดชิด

(3) มีอ่างล้างภาชนะ และวัสดุที่นำมาประกอบอาหาร เช่น ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ ฯลฯ อย่างเพียงพอ

(4) ผู้ประกอบอาหารแต่งกายสะอาด ถูกหลักอนามัย ใส่หมวก ผ้ากันเปื้อนขณะประกอบอาหาร

(5) มีบ่อดักไขมัน มีการกำหนดเวลาการตัดทิ้ง

2.4.2.9 ห้องน้ำครู ห้องน้ำเด็ก

(1) บริเวณภายนอกสะอาด ปราศจากขยะ ไม่มีกลิ่นเหม็น มีป้ายแสดงว่าเป็นห้องน้ำ ชาย หญิง มีชื่อผู้ดูแลทำความสะอาด

(2) บริเวณภายใน พื้นห้องไม่มีน้ำขัง ฝาผนัง ประตู ต้องสะอาด ปราศจากคราบสกปรก ไม่มีกลิ่นเหม็น และมีที่สำหรับแขวนสิ่งของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) เครื่องสุขภัณฑ์ต่าง ๆ เช่น โถส้วม ถังรองน้ำ ก๊อกน้ำ สายฉีด อ่างล้างมือ สะอาด ปราศจากคราบสกปรก

(4) สภาพอากาศถ่ายเทได้ดี มีช่องระบายอากาศ แสงสว่างเพียงพอ

2.4.2.10 สระว่ายน้ำ

(1) มีระเบียบการใช้สระ ตารางแสดงเวลาปิด เปิด มีการกำหนดการทำความสะอาดสระ และมีชื่อผู้รับผิดชอบ

(2) บริเวณรอบสระสะอาด การตั้งวางอุปกรณ์ต่าง ๆ อยู่ในตำแหน่งเหมาะสม

(3) ห้องอาบน้ำ ห้องสุขา สะอาด ปราศจากคราบสกปรก สุขภัณฑ์ภายในห้องมีครบถ้วนอยู่ใน สภาพดี เช่น โถส้วม ฝักบัวอาบน้ำ มีที่วางสบู่ แชมพู ราวแขวนผ้า ฯลฯ มีป้ายชื่อแยกห้องชาย หญิง มีชื่อผู้ดูแลทำความสะอาด

(4) มีผู้รับผิดชอบดูแลความปลอดภัยให้กับผู้มาใช้สระ มีอุปกรณ์การช่วยเหลือ อุปกรณ์การปฐมพยาบาลเบื้องต้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุจากการใช้สระ

2.4.2.11 ห้องพักรู ห้องธุรการ อุปกรณ์สำหรับงาน

(1) การจัดโต๊ะทำงาน ตู้เอกสาร ชั้นวางสิ่งของ สื่อการเรียนการสอน และ อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงานทุกชนิด ตั้งวางอย่างเป็นระเบียบ สะอาดปราศจากฝุ่น มีชื่อผู้รับผิดชอบ

(2) จัดเอกสารเป็นระบบ แยกหมวดหมู่ จัดสันแน้มตามสีที่ กทม. กำหนด มีดัชนีติดไว้อย่างชัดเจน สะดวกต่อการค้นหา

(3) บนโต๊ะ ใต้โต๊ะ ลึนชักโต๊ะทำงาน และเก้าอี้ มีช่องได้ตามประเภทและ จำนวนที่กำหนดในมาตรฐานการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานของโรงเรียน แยกของใช้สำนักงานและของใช้ส่วนตัว

(4) ไม่วางเอกสาร สิ่งของทุกชนิดบนหลังตู้ ชั้นห้อง หากจำเป็นต้องได้รับ อนุญาตจากคณะกรรมการฯ ของโรงเรียนก่อน

(5) แสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้ดี ไม่มีกลิ่นอาหาร สารเคมี ไม่มีสัตว์นำโรค

2.4.2.12 พื้นที่ส่วนกลางในอาคาร (ห้องพัสดุ ห้องเก็บของ ทางเดิน บันได มุมรับแขก)

(1) ห้องพัสดุ ห้องเก็บของ
- ตู้เอกสาร ชั้นวางเอกสาร อุปกรณ์ ตั้งวางเป็นระเบียบ ไม่กีดขวางทางเดิน สะดวกในการ ใช้งาน มีทะเบียนคุมพัสดุ มีชื่อผู้ดูแลรับผิดชอบ

(2) ทางเดิน บันได มุมรับแขก
- สะอาด ปราศจากฝุ่นละออง มีตารางทำความสะอาด มีชื่อผู้ดูแลและรับผิดชอบ

2.4.2.13 ความปลอดภัย รายละเอียดมาตรฐานกลางด้านความปลอดภัยเป็นดังนี้

(1) การเดินสายไฟ สายโทรศัพท์ สายอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สายสัญญาณต่าง ๆ มีควรวีเรียบร้อย ปลอดภัย ไม่กีดขวางการปฏิบัติงาน มีผู้ดูแลตรวจสอบให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ หากพบการชำรุดต้องแจ้งผู้เกี่ยวข้องมาแก้ไข

(2) เต้าเสียบไฟฟ้าที่ใช้ร่วมกันหลาย ๆ จุด (สายต่อพ่วง) ต้องมีอุปกรณ์ป้องกันการ ใช้ไฟเกิน เช่น ฟิวส์หรือสวิตซ์ตัดตอน

(3) มีการมอบหมายผู้รับผิดชอบเปิด ปิดประตูและอุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิดใน สำนักงานเป็นลายลักษณ์อักษร โดยอาจมีป้ายติดบอกไว้ที่ประตูหรือจุดที่มองเห็นชัดเจน เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(4) ไม่วางสิ่งของหรืออุปกรณ์ใด ๆ กีดขวางทางออกฉุกเฉิน ทางขึ้น ลงบันได หน้าลิฟท์ บันไดหนีไฟ ตู้อุปกรณ์ดับเพลิง และแผงควบคุมระบบไฟฟ้า

(5) มีการจัดเส้นทางฉุกเฉิน มีป้ายแสดงตำแหน่งทางออกฉุกเฉิน มีการตรวจ อุปกรณ์ดับเพลิง ให้พร้อมใช้งาน มีแผน แนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน

2.4.2.14 บริเวณรอบนอก (ถนน ประตู รั้ว ทางเดิน สวนหย่อม สนามเด็กเล่น)

(1) ถนนทางเดินต้องสะอาด ไม่มีเศษขยะ เศษใบไม้ ผิวถนนเรียบไม่ขรุขระ ไม่มีสิ่งกีดขวาง มีเครื่องหมายจราจร

(2) ประตู รั้ว โครงสร้างมั่นคงแข็งแรง มีการตรวจสอบความปลอดภัยอยู่เสมอ มีป้ายแสดง เวลาปิด เปิดประตู

(3) สวนหย่อม มีการจัดตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงสภาพพื้นที่ มีการตกแต่งดูแลให้ สวยงามอยู่เสมอ มีชื่อผู้ดูแล

(4) สนามเด็กเล่น เครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี มั่นคงแข็งแรง ไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก ตั้งวางบนพื้นหญ้า ลานทราย มีการตรวจสอบความปลอดภัยอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง (มีบันทึก รายงานการตรวจ)

2.4.3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานของสมาชิกในองค์กร

2.4.3.1 คณะกรรมการ คณะทำงาน ผู้บริหารทุกระดับต้องเป็นตัวอย่างที่ดีในการการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน

2.4.3.2 มีความร่วมมือ ร่วมในกันพัฒนา ปรับปรุง และรักษามาตรฐานของหน่วยงาน

2.4.3.3 ก่อนเลิกงานต้องมีการจัดเก็บเอกสารบนโต๊ะทำงาน จัดเก้าอี้ที่นั่งให้เรียบร้อย

2.4.3.4 ต้องมีการประชุมสมาชิก เพื่อติดตามและพัฒนาการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นระยะตามที่กำหนด

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พิเศก ศรีทองใบ (2545 : 1) ได้ศึกษาสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ในด้านลักษณะที่ตั้งและบริเวณโรงเรียน ด้านอาคารเรียน และสิ่งก่อสร้าง ด้านห้องเรียนและเครื่องใช้ในห้องเรียน ด้านแสงสว่างและการระบายอากาศ และด้านสุขาภิบาล กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจำนวน 75 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติในด้านลักษณะที่ตั้ง และบริเวณโรงเรียน พบว่า ร้อยละร้อยละที่ตั้ง ไม่มีน้ำท่วมขัง อาคารเรียนและใต้ถุนไม่มีน้ำท่วมขัง บริเวณโรงเรียนมีไม้ยืนต้น มีไม้ดอกไม้ประดับ ร้อยละ 97.30 ไม่มีกลิ่นเข้าสู่โรงเรียน และร้อยละ 93.30 ไม่มีฝุ่นละอองเข้าสู่โรงเรียน ด้านอาคารเรียน และสิ่งก่อสร้าง พบว่า ร้อยละ 100 อาคารเอนกประสงค์ไม่มีน้ำท่วมขัง โรงอาหาร โรงครัว ไม่มีน้ำท่วมขัง อาคารเรียนมีการตกแต่ง ส่วนร้อยละ 85.30 ของโรงเรียน มีโรงอาหาร โรงครัว อยู่ใกล้อาคารเรียน ด้านอาคารเรียนและเครื่องใช้ในห้องเรียนพบว่า ร้อยละ 100 มีแปรงลบกระดานทำด้วยสีกหลาด และมีการตกแต่งห้องเรียน ส่วนร้อยละ 93.30 พบว่า ห้องเรียนไม่มีฝุ่นละออง ด้านแสง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สว่าง เสียง และการระบายอากาศ พบว่า ร้อยละ 100 โรงเรียนมีการถ่ายเทอากาศได้ดี ร้อยละ 46.70 ไม่มีเสียงรบกวน ร้อยละ 33.30 มีการทาสีในห้องเรียน ด้านสุขาภิบาลพบว่า ร้อยละ 100 ห้องน้ำห้องส้วมไม่มีน้ำท่วมขัง โรงเรียนมีน้ำดื่มสำหรับครูและนักเรียน มีภาชนะใส่น้ำดื่ม มีที่กำจัดขยะมูลฝอย ร้อยละ 86.70 มีการระบายน้ำโสโครก

นัฐญาพร ดุชดี (2545 : 46) ได้ศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงาน ประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว พบว่า ในด้านกายภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาราย ข้อ พบว่า สภาพแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานประถมศึกษาจังหวัดสระแก้ว ที่มี คะแนนเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สภาพสนามสวยงามใช้การตลอดปี รองลงมาคือ สนามเด็กเล่นมี ความปลอดภัยและการจัดสนามและบริเวณโรงเรียนให้มีสภาพใช้การได้ดีสำหรับคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด 3 อันดับคือ ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของโรงเรียน มีสนามเด็กเล่นอย่างเพียงพอ และอันดับสุดท้าย คือ การจัดระบบรักษาความปลอดภัยในโรงเรียน

อรุณชัย กัญทภา (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการ จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และ ประสบการณ์การอบรม กลุ่มตัวอย่างเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 146 คน ผลการวิจัย พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ทั้ง 3 ด้าน และโดยรวม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการ การจัดสภาพแวดล้อมทางการ บริหารจัดการ และการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ครูที่มีเพศ อายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 แตกต่าง กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ครูที่มีประสบการณ์การอบรมต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการ เรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ไม่ แตกต่างกัน

ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 1) ได้ทำการศึกษาความเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานไฟฟ้ากำลัง เกี่ยวกับ สภาพแวดล้อมทางการเรียน ในวิทยาลัย สารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหาร ครู และนักเรียน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานไฟฟ้า จำนวน 329 คน ผลงานวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูมีความ คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยได้ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ สภาพแวดล้อมทางการจัดการ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สำหรับนักเรียนมี เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ในภาพรวมมีความคิดเห็นด้วยในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ และสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

โกวิท มัชฌิมา (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 จำแนกตามสถานภาพกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 454 คน ผลการวิจัยพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ และด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ตามลำดับ ผู้บริหารและครุมีความคิดเห็นต่อระดับการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อวัดจากภาพเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการไม่แตกต่างกันสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดใหญ่มีการจัดสภาพแวดล้อมโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสถานศึกษาขนาดใหญ่มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษามากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก

พุลศักดิ์ เผ่าภูรี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี ปีการศึกษา 2550 จำนวน 218 คน ผลการวิจัยพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูของโรงเรียนสังกัดเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านครูและบุคลากร ด้านความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านสื่ออุปกรณ์และด้านงบประมาณ

นุชตรี พูลเพิ่ม (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาในระดับการปฏิบัติการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กเล็กต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ตามประสบการณ์การทำงาน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 220 คน ผลการวิจัยพบว่าการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ด้านการจัดประสบการณ์ และด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และพบว่า ด้านที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการเลือกใช้สื่อการเรียนรู้ ส่วนด้านโภชนาการไม่แตกต่างกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พรรณนีย์ วรार्หคำ (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การจัดการศึกษาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครูและนักเรียนใน 4 ด้าน คือ ด้านอาคารสถานที่ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบริหาร และด้านกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู จำนวน 83 คน และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 187 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการสภาพแวดล้อม ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของ โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

2. การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐารามตามความคิดเห็นของนักเรียน โดยรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ตามความคิดเห็นของครู เมื่อจำแนกตามระดับชั้นที่สอนและประสบการณ์สอน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ผลการเปรียบเทียบการจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ตามความคิดเห็นของนักเรียนจำแนกตามเพศของนักเรียน พบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

พัศตราภรณ์ ทิพย์โสธร (2555 : 115) ได้ทำการศึกษา การจัดการสภาพแวดล้อมอาคารเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร พื้นที่กลุ่มศรีนครินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาแนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมอาคารเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ด้วยทฤษฎีสิ่งแวดล้อม จิตวิทยาการศึกษาและสถาปัตยกรรม นำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้านการใช้อาคารสถานที่ในโรงเรียนประถมศึกษา ตามลักษณะทางสังคมและเศรษฐกิจในชุมชนพื้นที่กลุ่ม ศรีนครินทร์ โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 20 แห่ง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า แนวทางการจัดการสภาพแวดล้อมอาคารเรียนระดับประถมศึกษา ประกอบด้วยปัจจัยสนับสนุน 3 ประการ คือ

1. ความตระหนักในสภาพปัจจุบันของทรัพยากรทางการศึกษาตามลักษณะทางเศรษฐกิจชุมชน

2. ความเข้าใจรูปแบบการใช้งานอาคารสถานที่ตามกิจกรรมทางสังคม

3. การประยุกต์ใช้อาคารสถานที่ตามสภาพแวดล้อมในชุมชน ผลที่ได้จากการจัดการสภาพแวดล้อมอาคารเรียนระดับประถมศึกษาสามารถรองรับการขยายตัวของประชากรจากการเปลี่ยนแปลงการใช้พื้นที่รอบสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ เพื่อกำหนดทิศทางการจัดการสภาพแวดล้อมชุมชนท้องถิ่นต่อไป

รัตติยา พงษ์ปลัด (2555 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการจัดการสภาพแวดล้อมสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาการจัดการสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็ก เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 โดยจำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 302 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยได้แก่ 1) ด้านการป้องกันอัคคีภัย 2) ด้านปฐมพยาบาลเบื้องต้น และ 3) ด้านการป้องกันโรคติดต่อ

2. ผลการเปรียบเทียบการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ส่วนเมื่อจำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

พระมหาเดชา อมรเมธี (สืบจันทร์) (2557 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูและผู้บริหาร จำนวน 162 คน สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลคือ การหาค่าความถี่และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สถิติทดสอบค่าที (t-test) และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance : F-test) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร ที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทอง ทั้ง 3 ด้าน โดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด 4.54 เพื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ด้านการบริหารจัดการ และด้านการเรียนการสอน

2. ผลการวิเคราะห์ การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของ แบบทดสอบความคิดเห็นของอาจารย์ที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทองทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียน พบว่าครูและผู้บริหารที่มีตำแหน่ง เพศ วุฒิการศึกษา ขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดอ่างทองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทองทั้ง 3 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหารจัดการ ปัญหา คือ ไม่มีการส่งเสริมให้มีการจัดกลุ่มสนใจและหรือชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมไม่มีแผนปฏิบัติการ โครงการ กิจกรรมดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมสถานศึกษา ไม่สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโอกาสต่างๆ

เช่นกิจกรรมปลูกต้นไม้ เก็บขยะ ข้อเสนอแนะคือ ควรส่งเสริมให้มีการจัดกลุ่มสนใจและหรือชมรม เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ร่วมกับชุมชนในการพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโอกาสต่างๆ เช่น กิจกรรมปลูกต้นไม้ เก็บขยะ ส่งเสริมให้มีแผนปฏิบัติการ โครงการกิจกรรมดำเนินการเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา

2. ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ปัญหาคือ ปลูกไม้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงามน้อย ไม่ส่งเสริมให้มีการจัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ (มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ไม่แออัด ฯลฯ) ไม่มีมาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัด ข้อเสนอแนะ คือ ส่งเสริมให้ปลูกไม้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ร่มรื่น สวยงาม จัดบรรยากาศห้องเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ (มีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเท ไม่แออัด ฯลฯ) ควรมีมาตรการและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้พลังงานและทรัพยากรอย่างประหยัด

3. ด้านการจัดการเรียนการสอน ปัญหาคือ ไม่ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์หลักสูตรในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ไม่ส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ ไม่สนับสนุนให้มีการผลิตและจัดทำ จัดหาสื่อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อใช้สอนนักเรียน ข้อเสนอแนะ คือ ควรส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์หลักสูตรในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อมศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูจัดการเรียนรู้เรื่องสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการเข้ากับวิชาอื่นๆ ควรสนับสนุนให้มีการผลิตและจัดทำ จัดหาสื่อเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมศึกษา เพื่อใช้สอนนักเรียน

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยทั่วไปพบว่าทั้ง 3 ด้านโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ด้าน จำแนกตามเพศ วุฒิการศึกษา และขนาดโรงเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาดังกล่าวมีสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ด้านวิชาการและด้านบริหารการจัดการแตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับขนาดของสถานศึกษา

Ian Cooper.(1985 : 253) ได้ศึกษาความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของอาคารเรียนระดับประถมศึกษาในประเทศสหราชอาณาจักร โดยถามคำถาม 2 คำถามว่าครูประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นอย่างไรกับอาคารเรียนที่ทรงเรียนของตน และครูมีความเชื่อว่าอาคารเรียนมีอิทธิพลต่อการศึกษานักเรียนหรือไม่ การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษารายกรณี จาก 10 โรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาล ผลการศึกษาพบว่าครูประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าอาคารเรียนไม่ค่อยได้รับการบำรุงรักษา บางแห่งไม่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ครูประถมศึกษาที่มีความคิดเห็นว่าอาคารเรียนที่ดีไม่ได้ทำให้โรงเรียนดี โรงเรียนจะดีขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง

Campisano (1992 : 65-66) ได้รับการศึกษาจากตัวแบบเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมของที่ทำงานในโรงเรียนมัธยมสอนศาสนาที่มหาวิทยาลัยรัฐออริโซนา โดยวัตถุประสงค์เพื่อสร้างตัวอย่างแบบเชิงทฤษฎีเกี่ยวกับผลกระทบของสภาพแวดล้อมของที่ทำงานในโรงเรียนมัธยม Jesuit ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่ทำงาน และพฤติกรรม(ของคนทำงาน) กับข้อมูลจากครู 318 คน ครูใหญ่ 42 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิเคราะห์ปัจจัย(Factory Analysis)และวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) แยกปัจจัย(ตัวแปร) ออกมา 7 ตัว ผลการศึกษาพบว่า ถ้าโรงเรียนต้องการบรรลุสิ่งต่อไปนี้ 1) ประสิทธิภาพขององค์กร 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นไปตามเป้าหมายของโรงเรียน 3) การมอบหมายงานที่เหมาะสมกับครู และ 4) ครูที่ตั้งใจทำงาน ครูใหญ่ต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเสริมสร้างความคิดริเริ่ม ลดการกำหนดงานที่ก่อให้เกิดความเอกสารนี้เป็นเอกสารที่ส่งมอบไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำกับ(ในบทบาทหน้าที่) ควรให้มีความสมดุลระหว่างระบบราชการกับความอิสระในวิชาชีพครู ครูต้องเลือกครูใหญ่ที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของ โรงเรียน

Briley. (1996 : 2524) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาประเภทปกติกับนักศึกษาประเภทพิเศษ ที่มีต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนของวิทยาลัยชุมชนลีเนียร์ โดยเน้นการศึกษาแหล่งทรัพยากรการเรียนด้านการเรียนการสอน แหล่งทรัพยากรการเรียนทางด้านสังคมและวัฒนธรรม แหล่งทรัพยากรการเรียนด้านการพัฒนานักศึกษา แหล่งทรัพยากรการเรียนด้านการบริหารและทางกายภาพ แหล่งทรัพยากรการเรียนด้านความประทับใจต่างๆ ไปที่นักศึกษามุ่งเน้น ผลการศึกษาพบว่า

1. นักศึกษาประเภทปกติกับนักศึกษาประเภทพิเศษ มีความคิดเห็นต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนของวิทยาลัยชุมชนไม่แตกต่างกัน
2. นักศึกษาประเภทปกติกับนักศึกษาประเภทพิเศษ มีความคิดเห็นต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนของวิทยาลัยในด้านการพัฒนาการศึกษา แหล่งทรัพยากรการเรียนด้านการบริหารและกายภาพ แหล่งทรัพยากรการเรียนด้านความประทับใจต่างๆ ไปที่นักศึกษามุ่งเน้น ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษาประเภทปกติกับนักศึกษาประเภทพิเศษ มีความคิดเห็นต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนด้านการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยนักศึกษาประเภทปกติมีระดับความคิดเห็นสูงกว่านักศึกษาประเภทพิเศษ
4. นักศึกษาประเภทปกติกับนักศึกษาประเภทพิเศษ มีความคิดเห็นต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนของวิทยาลัยในด้านจริยธรรม เวลาเรียนในชั้นเรียนและจำนวนชั่วโมงที่เรียนต่อสัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน
5. นักศึกษาประเภทปกติกับนักศึกษาประเภทพิเศษ มีความคิดเห็นต่อแหล่งทรัพยากรการเรียนของวิทยาลัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาตัวแปรเพศ อายุ สถานภาพของนักศึกษาระยะเวลาที่อยู่ในวิทยาลัย เป้าหมายระยะยาวที่จะอยู่ศึกษา และสภาพการช่วยเหลือทางการเงิน

Brayboy-Locklear (2003 : 1613-A.) ได้ศึกษาอิทธิพลของแรงจูงใจของสภาพแวดล้อมของโรงเรียนที่มีการปรับปรุงผลการเรียน นักเรียนเชื้อสายอเมริกันจากโรงเรียนในแคลิฟอร์เนียโดยการยึดกรอบความคิดจาก Resiliency Theory Henderson Milstein เนื่องจากนักเรียนทั้งสองกลุ่ม จำนวน 50 คน จาก 3 สามโรงเรียน การเก็บข้อมูลใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางคณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษและแบบวัดแรงจูงใจสำหรับการเรียนให้ดีที่สุดและการใช้การสัมภาษณ์ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ผ่านเกณฑ์คณิตศาสตร์และภาษาอังกฤษ มีคะแนนแรงจูงใจในการเรียนได้ดีที่สุด และมีความคิดเห็นแตกต่างกัน

Murat Gokdere (2005) [online] ได้ทำการศึกษาความรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในประเทศตุรกี โดยการศึกษาเป็นรายกรณี ในเขตชุมชนและชนบทของเมือง Trabzon ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางสภาพแวดล้อมมีผลต่อระดับความรู้ของนักเรียนประถมศึกษา ถ้านักเรียนอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี จะมีผลทำให้นักเรียนมีระดับความรู้ดี ผู้วิจัยได้เสนอแนะควรบรรจุเรื่อง สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พื้นฐานการดำรงชีวิต แหล่งพลังงาน โครงสร้างของมนุษย์ มลภาวะของสิ่งแวดล้อม ลงในหลักสูตรประถมศึกษา

จากที่กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ ต่อนักเรียนทั้งด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านบริหารการจัดการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จาก 30 โรงเรียน จำนวน 509 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูประถมศึกษาสำนักงานเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน ได้มาจากการกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณจากสูตรของ Yamane ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05 และการได้มาซึ่งตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. สุ่มโรงเรียน มาร้อยละ 50 โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ชั้นละร้อยละ 50 ได้ 15 โรงเรียน (พรรณี ลีกิจวัฒน์นะ 2554 : 164 - 165)
2. สุ่มครูจำนวน 223 คน โดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นขนาดโรงเรียน

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เล็ก	296	130
กลาง	96	42
ใหญ่	117	51
รวม	509	223

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครซึ่งประยุกต์มาจากของ ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 51-55) ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มีจำนวน 51 ข้อ

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ มีจำนวน 20 ข้อ
2. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ มีจำนวน 13 ข้อ
3. สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ มีจำนวน 18 ข้อ

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามตามความคิดเห็นเพิ่มเติม มีลักษณะเป็นการเขียนตอบ

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีรายละเอียดของการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือวิจัยจากเอกสารต่างๆ เกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างและวิธีการสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนแนวทางในการกำหนดแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระ ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยศึกษาคู่มือ เอกสาร สิ่งตีพิมพ์และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน

3.2.2.2 วางแผนสร้างแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าให้ครอบคลุม สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

3.2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

3.2.2.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของภาษาจำนวน 5 ท่าน ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ พิมพ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
3. ดร.วิไลวรรณ วงศ์จินดา หัวหน้าฝ่ายวิชาการและวิจัย คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
4. ดร.ทรงยศ แก้วมงคล อดีตผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักทรเศรษฐ)
5. นางสาวกัญญาวีร์ วุฒิสิริพรรณ ครูวิทยฐานะชำนาญการ โรงเรียนมัธยม วัดหนองจอก เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องของภาษา โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

+1	หมายความว่า	แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
0	หมายความว่า	ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
-1	หมายความว่า	แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2.2.5 บันทึกผลการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิในแต่ละข้อแล้วนำไปหาดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 195) โดยใช้สูตรดังนี้

สูตร	$IOC = \frac{\sum R}{N}$	
เมื่อ	IOC แทน	ดัชนีความสอดคล้อง
	R แทน	คะแนนรายชื่อตามดุลยพินิจของผู้ทรงคุณวุฒิ
	$\sum$ แทน	ผลรวม
	N แทน	จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

คัดเลือกข้อที่มีดัชนีสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปนำไปใช้เป็นแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00

3.2.2.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมพิจารณาอีกครั้ง นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามคำแนะนำและจัดพิมพ์ให้ถูกต้องเรียบร้อย

3.2.2.7 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูของโรงเรียนประถมศึกษาในสำนักงานเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

3.2.2.8 หาความเชื่อถือได้ (Reliability) ของแบบสอบถามแต่ละตอนและทั้งฉบับ โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 203)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อถือได้ของเครื่องมือวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อผู้ยืมได้ให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
Σ	แทน	ผลรวม
S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

จากการวิเคราะห์พบว่า แบบสอบถามเรื่องสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.96 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพมีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.92 ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการมีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.94 และด้านสภาพแวดล้อมทางบริหารการจัดการมีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ 0.93

3.2.2.9 นำแบบสอบถามที่มีคุณภาพแล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.3.1 กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 นำหนังสือขออนุญาตจากคณะกรรมการอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียน

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ครูของโรงเรียนประถม เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตอบและรอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเอง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยดำเนินการตามลำดับ

3.4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำมาแจกแจงความ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) (พรณี สิกิจวัฒน์. 2554 : 236) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบ

$$\text{ค่าอธิบายสูตร } \text{pct} = \frac{n_i}{n_t} \times 100$$

pct แทน ร้อยละของสิ่งที่ศึกษา

n_i แทน จำนวนส่วนย่อยที่ศึกษา

n_t แทน จำนวนส่วนใหญ่ทั้งหมด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.4.2 วิเคราะห์ข้อมูลสภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยการทำการวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายข้อ รายด้าน และภาพรวม แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย สูตรในการคำนวณหา ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad \bar{X} = \frac{\sum X}{n}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนในชุดข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ซึ่งมีเกณฑ์ในการแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของสภาพแวดล้อมทางการเรียนดังนี้ (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2545 : 39)

4.50 – 5.00 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 มีความเหมาะสมในระดับมาก

2.50 – 3.49 มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 มีความเหมาะสมในระดับน้อย

1.00 – 1.49 มีความเหมาะสม ในระดับน้อยที่สุด

การหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีสูตรในการคำนวณดังนี้ (รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2542 : 179)

$$\text{สูตร} \quad S.D = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{n}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum$	แทน	ผลรวม
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัวในชุดข้อมูล
	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนในชุดข้อมูล
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3. เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (Analysis of Variance: ANOVA) หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ตามวิธีของ Scheffe' (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546 : 140-141)

$$\text{สูตร} \quad F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

$$\text{โดยที่} \quad MS_B = \frac{SS_w}{MS_w} \quad \text{และ} \quad MS_w = \frac{SS_w}{df_w}$$

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดให้	F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
	MS _B	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	MS _w	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมยกกำลังสองภายในกลุ่ม
	SS _B	แทน	ผลรวมยกกำลังสองระหว่างกลุ่ม
	SS _w	แทน	ผลรวมยกกำลังสองภายในกลุ่ม
	df _B	แทน	ชั้นความเป็นอิสระระหว่างกลุ่ม
	df _w	แทน	ชั้นความเป็นอิสระภายในกลุ่ม

ถ้าผลทดสอบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของ Scheffé' (กัลยา วาณิชย์บัญชา. 2546 : 140-141)

$$Sf = \sqrt{(k-1)F_{\alpha, k-1, N-k}} \sqrt{Msw \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

กำหนดให้	MSw	แทน	ค่าเฉลี่ยของความแปรปรวนภายในกลุ่ม
	n _i , n _j	แทน	จำนวนตัวอย่างในกลุ่มที่ i และ j
	N	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
	K	แทน	จำนวนกลุ่ม

โดยค่า F (α , k-1, N-k) ได้จากการเปิดตาราง F ที่ F α = 0.05, df1 = k-1, df2 = N-k

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การทำวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนและเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้เสนอรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ ร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Scheffe'

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติ ร้อยละ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของครูประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
เล็ก	130	58.30
กลาง	42	18.83
ใหญ่	51	22.87
รวม	223	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ครูประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กจำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 58.30 อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.83 อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 22.87

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2 - 4.5

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	อันดับที่
1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ	3.71	0.67	มาก	3
2. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ	4.06	0.48	มาก	2
3. สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ	4.15	0.58	มาก	1
โดยรวม	3.97	0.50	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.50$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.58$) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.48$) และสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.71, S.D. = 0.67$)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านกายภาพ
ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	อันดับที่
1. สถานที่ตั้งโรงเรียน	4.06	0.84	มาก	4
2. การวางผังอาคารในโรงเรียน	3.78	0.79	มาก	8
3. สถานที่จอดรถเพียงพอ	3.23	1.24	ปานกลาง	19
4. ความสะอาดบริเวณภายในโรงเรียน	3.73	0.97	มาก	10
5. จำนวนต้นไม้ที่ปลูกไว้ภายในโรงเรียน	3.50	1.15	มาก	15
6. สถานที่พักผ่อนกับจำนวนนักเรียน	3.34	1.09	ปานกลาง	18
7. ทางเดินภายในโรงเรียน	3.62	0.99	มาก	13
8. ห้องเรียนแสงสว่างพอเหมาะ	4.14	0.79	มาก	2
9. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี	4.23	0.79	มาก	1
10. ขนาดห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวน นักเรียน	4.12	0.85	มาก	3
11. ขนาดห้องปฏิบัติการกับจำนวน นักเรียน	3.74	0.94	มาก	9
12. ห้องสมุดตั้งอยู่ในสถานะที่สะดวก แก่การบริหาร	3.94	0.82	มาก	5
13. สุขลักษณะโรงอาหาร	3.84	0.76	มาก	6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	อันดับที่
14. ขนาดของโรงอาหารกับจำนวนนักเรียน	3.49	0.94	ปานกลาง	16
15. สนามกีฬากับจำนวนนักเรียน	3.15	1.16	ปานกลาง	20
16. ห้องน้ำที่ถูกละเลยลักษณะกับจำนวนนักเรียน	3.54	1.02	มาก	14
17. ป้ายแนะนำอาคารและสถานที่ในโรงเรียน	3.71	0.88	มาก	12
18. จำนวนเครื่องมือวัสดุฝึกกับจำนวนนักเรียน	3.48	0.83	ปานกลาง	17
19. ความสะอาดของกระดานไวท์บอร์ด	3.73	0.75	มาก	10
20. จำนวนอุปกรณ์ป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิง	3.83	0.80	มาก	7
โดยรวม	3.71	0.67	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านกายภาพ ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = 0.67) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 15 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.79) รองลงมาคือ ห้องเรียนแสงสว่างพอเหมาะ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.79) และขนาดห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.85) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สนามกีฬาจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.16)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	อันดับที่
1. การทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู	4.09	0.60	มาก	5
2. แผนการจัดการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน	4.00	0.57	มาก	10
3. ครูมีความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน	4.08	0.67	มาก	6
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามหลักสูตร	4.12	0.69	มาก	3
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน	4.23	0.72	มาก	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม	อันดับที่
6. ครูจัดกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับชุมชน	3.95	0.79	มาก	11
7. ครูใช้สื่ออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน	3.95	0.59	มาก	12
8. การจัดทำโครงการทางวิชาการของนักเรียน	3.80	0.67	มาก	13
9. ครูมีความเข้าใจการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง	4.12	0.60	มาก	3
10. ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาแผนการเรียน	4.06	0.64	มาก	8
11. ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน	4.06	0.63	มาก	8
12. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน	4.27	0.63	มาก	1
13. การศึกษาค้นคว้าวิจัยของครูเพื่อพัฒนานักเรียน	4.07	0.65	มาก	7
โดยรวม	4.06	0.48	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = 0.48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.63) รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.72) ครูมีความเข้าใจการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.60) และครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.69) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การจัดทำโครงการทางวิชาการของนักเรียน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบริหารการจัดการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกเป็นรายข้อ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับที่
1. ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำทางการศึกษา	4.23	0.78	มาก	6
2. โรงเรียนมีระบบการรับนักเรียนเข้าเรียน	4.20	0.72	มาก	7
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน	4.12	0.75	มาก	10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนลิขสิทธิ์ไว้สำหรับใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้เผยแพร่ไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องกัน ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	อันดับที่
4. โรงเรียนเปิดโอกาสให้แก่ครูจัดกิจกรรมทางวิชาการ	4.26	0.71	มาก	4
5. ผู้บริหารนำนวัตกรรมใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ	4.03	0.74	มาก	15
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง สามารถเข้าปรึกษาได้เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ	4.20	0.74	มาก	8
7. โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียน อย่างเพียงพอ	3.93	0.77	มาก	18
8. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของครู และนักเรียน	4.15	0.75	มาก	9
9. ผู้บริหารมีนโยบายที่ใช้ท้องถิ่นและชุมชนเป็น แหล่งการเรียนรู้	4.06	0.80	มาก	13
10. การนำการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และ พัฒนาผู้เรียน	4.04	0.66	มาก	14
11. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศ ชี้แจงให้ผู้ปกครองได้ เข้าใจนโยบาย และกฎระเบียบต่างๆ ของ โรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.24	0.78	มาก	5
12. โรงเรียนจัดปัจฉิมนิเทศเพื่อเป็นแนวทางให้ นักเรียนศึกษาต่อ	4.11	0.75	มาก	11
13. โรงเรียนให้สิทธิและเสรีภาพแก่นักเรียนในการ แสดงออกในทางที่ถูกต้อง	4.30	0.72	มาก	2
14. กฎ ระเบียบของโรงเรียนเป็นไปตามหลัก ประชาธิปไตย	4.30	0.72	มาก	2
15. โรงเรียนมีการกำหนดบทลงโทษ นักเรียนที่ทำผิด	4.02	0.84	มาก	16
16. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งประธาน นักเรียน	4.38	0.78	มาก	1
18. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน	3.97	0.77	มาก	17
โดยรวม	4.15	0.58	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านบริหารการจัดการ ของโรงเรียน ประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = 0.58) เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.78) รองลงมาคือ โรงเรียนให้สิทธิและเสรีภาพแก่นักเรียนในการแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72) และ กฎ ระเบียบของโรงเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นไปตามหลักประชาติปไตย ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.72) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการ
จัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.77)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว
 ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.6 - 4.8

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางการเรียนในภาพรวมและรายด้านของโรงเรียนประถมศึกษา
 เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน

สภาพแวดล้อม ทางการเรียน	ขนาดของโรงเรียนที่สังกัด							
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่		รวม	
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านกายภาพ	4.11	0.49	3.32	0.34	3.03	0.51	3.71	0.67
2. ด้านวิชาการ	4.12	0.46	3.95	0.43	3.77	0.39	4.06	0.48
3. ด้านบริหารการจัดการ	4.40	0.49	3.97	0.54	3.64	0.42	4.15	0.58
รวม	4.24	0.42	3.73	0.34	3.48	0.31	3.97	0.50

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D.=0.50) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.71$, S.D.=0.67) รองลงมาคือด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.06$, S.D.=0.48) สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านบริหารการจัดการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D.=0.58) และเมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของทุกขนาดมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดย ขนาดโรงเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือโรงเรียนขนาดเล็ก($\bar{X} = 4.24$, S.D.=0.42) รองลงมาคือโรงเรียนขนาดกลาง ($\bar{X} = 3.73$, S.D.=0.67) และค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือโรงเรียนขนาดใหญ่ ($\bar{X} = 3.48$, S.D.=0.3)

ตารางที่ 4.7 ค่าทดสอบเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา
เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ด้าน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ด้านกายภาพ	ระหว่างกลุ่ม	2	51.19	25.59	116.89*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	48.17	0.22		
	รวม	222	99.36			
ด้านวิชาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.79	3.89	20.07*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	42.69	0.19		
	รวม	222	50.48			
ด้านบริหารการจัดการ	ระหว่างกลุ่ม	2	23.11	11.55	48.67*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	52.22	0.24		
	รวม	222	75.33			
โดยรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	24.46	12.23	84.46*	0.00
	ภายในกลุ่ม	220	31.86	0.15		
	รวม	222	56.32			

*Sig. < .05

จากตารางที่ 4.7 พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนวิเคราะห์ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งภาพรวมและรายด้าน จึงทำการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe' ตามตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยสภาพแวดล้อมทางการเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ของโรงเรียนขนาดต่างกัน เป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffe'

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ขนาดโรงเรียน	$\bar{X}$	ขนาดโรงเรียน		
			เล็ก	กลาง	ใหญ่
ด้านกายภาพ	เล็ก	4.11	-	0.79*	1.08*
	กลาง	3.32		-	0.29*
	ใหญ่	3.03			-
ด้านวิชาการ	เล็ก	4.21	-	0.26*	0.44*
	กลาง	3.95		-	0.18
	ใหญ่	3.77			-
ด้านบริหารการจัดการ	เล็ก	4.40	-	0.43*	0.76*
	กลาง	3.97		-	0.33*
	ใหญ่	3.64			-
โดยรวม	เล็ก	4.24	-	0.51*	0.76*
	กลาง	3.73		-	0.25*
	ใหญ่	3.48			-

*Sig. < 0.05

จากตารางที่ 4.8 ภาพรวมพบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 คู่ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 คู่ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 2 คู่ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบริการการจัดการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่โรงเรียนขนาดต่างกัน มีความเหมาะสม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้ง 3 คู่ คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเพิ่มเติม

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความคิดเห็นเพิ่มเติมของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานครที่มีต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนจากแบบสอบถามปลายเปิด สรุปได้ดังนี้

1.สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ

สภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน บางโรงเรียนมีสถานที่คับแคบ ควรมีการปรับปรุงสถานที่ให้เหมาะสม เช่น สถานที่จอดรถ สถานที่เล่นกีฬา ห้องปฏิบัติการ

2.สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านวิชาการ

โรงเรียนมีแหล่งการเรียนรู้ที่พอเพียง แต่ควรเพิ่มแหล่งการเรียนรู้นอกห้องเรียน ควรจัดให้มีสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย เช่น โปรเจคเตอร์ โทรทัศน์ ลำโพง ควรสนับสนุนส่งเสริมทักษะทางวิชาการฝึกทักษะให้กับนักเรียน ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างจริงจัง

3.สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบริหารการจัดการ

การบริหารภายในโรงเรียนบางโรงเรียนมีความเหมาะสมบางโรงเรียนไม่เหมาะสมควรจัดบุคลากรให้เหมาะสมมีความสามารถและควรมีการประชุมวางแผนชี้แจงการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การทำวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนและเพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการศึกษา ดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

5.1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

5.1.2 สมมติฐานการวิจัย โรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ขนาดต่างกัันมีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกัน

5.1.3 วิธีการดำเนินการวิจัย

5.1.3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือครูของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2558 จาก 30 โรงเรียน จำนวน 509 คน

5.1.3.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครูของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2558 จำนวน 223 คน โดยใช้สูตรของ Yamane ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling)

5.1.3.3 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ คือ ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่

ตัวแปรตาม คือ สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน

5.1.3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ มีจำนวน 1 ข้อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อถือได้ทั้งฉบับเท่ากับ .958 โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ มีจำนวน 51 ข้อ

1. สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ มีจำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อถือได้เท่ากับ .917
2. สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ มีจำนวน 13 ข้อ มีค่าความเชื่อถือได้ .939
3. ด้านการดำเนินการบริหารจัดการ มีจำนวน 18 ข้อ มีค่าความเชื่อถือได้ .926

แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับโดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง สภาพแวดล้อมทางการเรียนมีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

5.1.3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำหนังสือขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อออกหนังสือขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูในโรงเรียนและทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถาม 223 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยใช้สถิติร้อยละ

วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

5.1.4 ผลการวิจัย

การสรุปผลการวิจัย สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

5.1.4.1 วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พบว่า

1. สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน ประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = .50) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ สภาพแวดล้อมด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .58) รองลงมาคือ สภาพแวดล้อมด้านวิชาการ ($\bar{X} = 4.06$, S.D. = .48) และสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .67)

2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$, S.D. = .67) เมื่อพิจารณาไม่ว่าการณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก 15 ข้อ อยู่ในระดับปานกลาง 5 ข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .79) รองลงมาคือ ห้องเรียนแสงสว่างพอเหมาะ ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = .79) และขนาดห้องเรียนเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .85) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สนามกีฬาที่จำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 3.15$, S.D. = 1.16)

3. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D. = .48) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = .63) รองลงมาคือ ครูจัดกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับชุมชน ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = .72) และครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .69) ครูมีความเข้าใจการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .60) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การจัดทำโครงการทางวิชาการของนักเรียน ($\bar{X} = 3.80$, S.D. = .67)

4. สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านบริหารการจัดการ ของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$, S.D. = .58) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ สำหรับข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ โรงเรียนส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = .78) รองลงมาคือ โรงเรียนให้สิทธิและเสรีภาพแก่นักเรียนในการแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .72) และ กฎ ระเบียบของโรงเรียนเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = .72) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = .77)

5.1.4.2 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า

(1) ผลการเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนโดยรวม ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ด้านวิชาการ และด้านบริหารการรการ ของโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อเปรียบเทียบรายคู่ ทั้ง 3 ด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลางกับโรงเรียนขนาดใหญ่ มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านวิชาการที่โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ไม่แตกต่างกัน

5.2 อภิปรายผลวิจัย

ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 จากการวิจัยในภาพรวมพบว่าครูประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 มีความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนมีผลกระทบต่อครูที่เห็นความสำคัญของการจัดบรรยากาศที่ดีที่จะสนองต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทุกด้านให้ผู้เรียนตามนโยบายของกรุงเทพมหานครที่ได้ให้ความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2542) [online] ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พูลศักดิ์ เผ่าภู่ (2551: 80) พบว่าระดับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ในระดับมาก จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 ด้านได้แก่ สภาพแวดล้อมด้านกายภาพสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการ และสภาพแวดล้อมด้านบริหารการจัดการ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผลในแต่ละด้านดังนี้

5.2.1.1 สภาพแวดล้อมด้านกายภาพ จากการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ มีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นส่วนช่วยสนับสนุนและเอื้ออำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียนตั้งแต่สถานที่ตั้งของโรงเรียน การวางผังอาคาร ห้องเรียน มีอากาศถ่ายเท ได้ดี แสงสว่างพอเหมาะ ขนาดห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ห้องสมุดอยู่ในสถานที่สะดวกแก่การให้บริการ โรงอาหารถูกสุขลักษณะ มีอุปกรณ์ป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิง ห้องปฏิบัติการที่เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน กระดานไวท์บอร์ดเหมาะสม มีป้ายแนะนำอาคารสถานที่ในโรงเรียน ทางเดินภายในโรงเรียนเหมาะสม โรงเรียนมีความสะอาด มีจำนวนต้นไม้ที่ปลูกไว้ภายในโรงเรียนเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอกที่ได้จัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนเป็น 2 ประเภทคือ สภาพแวดล้อมในห้องเรียน และสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน(สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2542) [online] ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณชัย กัญญา (2548 : 65) ที่ได้ทำการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ที่พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย เมืองกระโทก (2550 : 42,43) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขางานไฟฟ้ากำลัง เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน ในวิทยาลัยสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่าผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพอยู่ในระดับมาก

5.2.1.2 สภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการ จากการวิจัยพบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการ อยู่ในระดับมากเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการ ถือเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูทำแผนการจัดการเรียนรู้ได้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างคุณธรรม จริยธรรมแก่นักเรียน และทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ครูใช้สื่ออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน จัดทำโครงการทางวิชาการของนักเรียน ครูมีความเข้าใจการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาแผนการเรียนและการเรียนการสอน ครูมีการทำวิจัยใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นเรียน และนำผลการวิจัยมาพัฒนานักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณชัย กัณฐภา (2548 : 65) ที่ได้ทำการศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 ที่พบว่าสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โกวิท มัชฌิมา(2559 : 81) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสสินธุ์ เขต 2 พบว่าการจัดสภาพแวดล้อมทางด้าน วิชาการ อยู่ในระดับมาก

5.2.1.3 สภาพแวดล้อมทางด้านบริหารการจัดการ จากการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมทางด้านบริหาร การจัดการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารมีทักษะและประสบการณ์ในด้านการบริหารการจัดการเป็น อย่างมาก จึงทำให้สภาพแวดล้อมทางด้านบริหารการจัดการมีความเหมาะสมมากทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีภาวะ ความเป็นผู้นำทางการศึกษาผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน การจัดกิจกรรมทาง วิชาการ การรับฟังความคิดเห็นของครู ผู้บริหารใช้ท้องถิ่นและชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้ รับฟังความคิดเห็น ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง นำนวัตกรรมใหม่มาใช้ในการบริหารการจัดการ นำการวิจัยมาพัฒนาการจัดการ เรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนมีการจัดปฐมนิเทศ ปัจฉินิเทศ จัดหาทุนการศึกษา จัดบริการงาน ทะเบียนและงานแนะแนวในโรงเรียน ให้สิทธิเสรีภาพแก่นักเรียนในการแสดงออก มีการกำหนดกฎระเบียบ ของโรงเรียนตามหลักประชาธิปไตย ส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรุณชัย กัณฐภา (2548 : 66) ที่ทำการศึกษาเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ประถมศึกษา อำเภอชะอำ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเพชรบุรี เขต 2 การจัดสภาพแวดล้อมทางการ บริหารจัดการอยู่ในระดับมาก

5.2.2 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า

5.2.2.1 ในภาพรวม พบว่าสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ตั้งไว้ โดยพบว่าโรงเรียนขนาดใหญ่มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างจากโรงเรียนขนาดกลาง และ ขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลาง มีสภาพแวดล้อมทางการเรียนแตกต่างจากโรงเรียนขนาดเล็ก โดย พบว่าสภาพแวดล้อมแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด รองลงมาคือขนาดกลางและขนาดใหญ่ อยู่ในระดับกลาง ทั้งนี้เพราะโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มี บริบทในเรื่องต่างๆแตกต่างกันทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดเล็ก มีครู นักเรียนจำนวนน้อย และมีพื้นที่ ภายในโรงเรียนกว้าง จึงทำให้โรงเรียนดำเนินการจัดการเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียน เป็นไป อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิท มัชฌิมา (2550: 82) ซึ่งทำการศึกษาเรื่องการจัด สภาพแวดล้อมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภสสินธุ์ เขต 2 จำแนกตามขนาดของ โรงเรียน พบว่าสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่0.01 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่ามีค่าความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05โดยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมมากที่สุด รองลงมาได้แก่โรงเรียน ขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้โรงเรียนขนาดใหญ่ทั้งนี้โรงเรียนขนาดเล็กในเขตหนองจอกมีพื้นที่ พักผ่อนไม่แออัด ซึ่งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่จะอาคารเรียนหนาแน่นและจำนวนนักเรียนมาก ทำให้สถานที่พักผ่อน โรงอาหาร สนามกีฬา และเครื่องมือวัสดุฝึกไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2.2 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านกายภาพ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่ามีความแตกต่างกันทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยมีความเหมาะสมมากที่สุดรองลงมาได้แก่โรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะโรงเรียนขนาดใหญ่ในเขตหนองจอก มีพื้นที่มากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ทำการกำหนดที่ตั้งและผังอาคารในโรงเรียนเป็นโดยง่าย มีต้นไม้ที่ปลูกไว้ให้ร่มเงาร่มรื่น ทำให้นักเรียนมีที่พักผ่อนไม่แออัด ซึ่งโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่จะมีอาคารหนาแน่น และจำนวนนักเรียนมากทำให้สถานที่พักผ่อนไม่เพียงพอ ส่วนโรงอาหาร สนามกีฬาและเครื่องมือวัสดุฝึก ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของรัตติยา พงษ์ปลัด (2555:11) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2 พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นด้านกายภาพของโรงเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

5.2.2.3 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าโรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากรองลงมาคือขนาดกลางและขนาดใหญ่จากการเปรียบเทียบเป็นรายคู่พบว่าโรงเรียนขนาดกลางมีสภาพแวดล้อมทางด้านวิชาการไม่แตกต่างจากโรงเรียนขนาดใหญ่ ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนขนาดเล็กมีจำนวนนักเรียน ครูจำนวนน้อยทำให้การจัดการทางด้านวิชาการเป็นไปโดยง่ายส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ มีครูและนักเรียนใกล้เคียงกันจึงทำให้ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านวิชาการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรเมธี (สืบจันทร์) (2556 : 84) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จังหวัดอ่างทอง พบว่าสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

5.2.2.4 การเปรียบเทียบสภาพแวดล้อมทางการเรียน ด้านการบริหารจัดการ ของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โรงเรียนขนาดเล็กมีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมากรองลงมาคือขนาดกลางและขนาดใหญ่ เนื่องจากจำนวนครูและนักเรียนมีจำนวนน้อย ทำให้ผู้บริหารใกล้ชิดกับครูและนักเรียน จึงทำให้ด้านการบริหารการจัดการเป็นไปโดยง่ายและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระมหาเดชา อมรเมธี (สืบจันทร์) (2556 : 84) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่าสิ่งแวดล้อมด้านการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญสภาพแวดล้อมทางการเรียนและดำเนินการดังนี้

- (1) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านกายภาพ ควรจัดให้มีห้องเรียน และห้องพิเศษ

ต่างๆ เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษาอย่างเด่นชัด
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) สภาพแวดล้อมทางการเรียนด้านวิชาการ ควรให้บริการวัสดุ ครุภัณฑ์ สื่อ และ อุปกรณ์อย่างเพียงพอ

(3) สภาพแวดล้อมทางการเรียนบริหารการจัดการควรส่งเสริมสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาสถานศึกษาให้ทัดเทียมกัน

5.3.1.2 ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในทุกสำนักงานเขตต่างๆ

5.3.1.3 ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในหน่วยงานอื่นๆของกรุงเทพมหานคร

5.3.1.4 ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยทำทุกสำนักงานเขต

5.3.2.2 ควรศึกษาปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อสภาพแวดล้อมทางการเรียนที่มีผลกระทบต่อผู้เรียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. 2550. รวมพลังสามเดือนขับเคลื่อนการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ .
กระทรวงศึกษาธิการ.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. 2546. การใช้ SPSS FOR Windows ในการวิเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- โกวิท มัชฌิมา. 2550. “การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
กาฬสินธุ์ เขต 2.” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- โชติรส จิตรบำรุง . 2551. **บรรยากาศทางกายภาพ บรรยากาศทางจิตวิทยา** . [online] เข้าถึงได้
จาก <https://www.gotoknow.org/posts/205143>
- ณัฐตรา แทนขำ . 2543. “การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนดีเด่น ประถมศึกษาปีพุทธศักราช 2541.”
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ดำรง อ่อนน่วม. 2543. “การจัดสิ่งแวดล้อมโรงเรียนประถมศึกษาเอกชน.” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ .
- ทรรศนีย์ วรหาคำ. 2544. “การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนวัดจันทร์
ประดิษฐาราม สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ.” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ธงชัย เมืองระโทก. 2550. “การศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาไฟฟ้ากำลังเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนในวิทยาลัย
สารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง.” คุรุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
คณะคุรุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ธเนศ ขำเกิด. 2533. “การจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน.” **มิตรครู**. 31(9) : 4-6.
- นพรัตน์ สายลุน. 2546. “การดำเนินงานเพื่อพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน
โรงเรียนบ้านกราม อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ” การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นัฐญาพร ดุษดี. 2545. “การศึกษาสภาพแวดล้อมการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นุชตรี พูลเพิ่ม. 2553. “การศึกษาการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัด
องค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอำนาจเจริญ .” คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- ปจาร์รี่รักษ์ ถนอมทรัพย์. 2556. **ความหมายของ Learning Environment**. [online] เข้าถึงได้
จาก <http://immyberry.blogspot.com/2013/11/learning-environments.html>.
- พรพจน์ พจน์พัฒนาพล. 2548. “การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนวัดเทพนิมิตร สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่ศึกษาฉะเชิงเทรา เขต1 .” การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
การศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พัทธราภรณ์ พิพยโสธร. 2555. “การจัดการสภาพแวดล้อมอาคารเรียนระดับประถมศึกษาในสังกัด กรุงเทพมหานคร พื้นที่กลุ่มศรีนครินทร์”โครงการประชุมวิชาการประจำปี 2555 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พูลศักดิ์ เผ่าภูรี. 2551. “การจัดการสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาสังกัดเทศบาลในจังหวัดอุบลราชธานี.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- พระมหาเดชา อมรเมธี(สีบจันทร์). 2557. “การบริหารสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดอ่างทอง.” พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554. **วิธีการวิจัยทางการศึกษา** พิมพ์ครั้งที่ 7 มีนเซอร์วิส ซัพพลาย
- พิเศก ศรีทองใบ. 2545. “การศึกษาสภาพสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดสมุทรปราการ.” ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย,สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- รัตติยา พงษ์ปลัด. 2555. “การจัดการสภาพแวดล้อมสถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เขต 2” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. 2542. **การศึกษากระบวนการสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ ภาพพิมพ์.
- รุ่งนภา รุ่งเรืองศิลป์. 2544. “การมีส่วนร่วมของผู้บริหารในการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา จังหวัดนนทบุรี.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย,มหาวิทยาลัยเกริก.
- เลิศศักดิ์ คำปลิว. 2551. “การจัดการสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มหาสารคาม 1.” ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทยา จันฉา. 2552. **สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้**. [online] เข้าถึงได้จาก <https://www.l3nr.org/posts/314900>
- วินัย วีระวัฒนานนท์. 2441. **มนุษย์สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ. โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตร.
- ศุภาพร ผิวงาม. 2549. “การจัดการสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี” ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ศิริกันยา ชาญคง. 2557. **สภาพแวดล้อมทางการเรียน**. [online] เข้าถึงได้จาก <https://sirikanya926.wordpress.com/>
- สุนทรี่ จินธรรม. 2542. “การศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของประเทศไทย.” ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย , มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2542. นโยบายการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร [online] เข้าถึงได้จาก anant2.tripod.com

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร. 2558. **มาตรฐานกลางการพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงาน.**
เอกสารอัดสำเนา
- สำนักงานเขตหนองจอก. 2558. **ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตหนองจอก** [online]เข้าถึงได้จาก
[www. bangkok.go.th>nongckok](http://www.bangkok.go.th>nongckok)
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2553. **พระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542**
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ .
สำนักนายกรัฐมนตรี.
- อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง. 2546. **การจัดสภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อการเรียนรู้.** [online] เข้าถึงได้
จาก <http://graduate.50webs.com/webnewlearn/more/01.html>
- อรุณชัย กัณทภา. 2548. “การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน โรงเรียน
ประถมศึกษา อำเภอลำทะเมนชัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบุรี เขต 2.” บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- Ian Cooper.1985. Teachers ' Assessment of Primary School Building : The Role of
Physical Environment in Education British. **Educational Research Journal** 11 (3)
: 253
- Murat Gokdere. 2005. **A Study of Environmental Knowledge Level of Primary
Students in Turkey.** [online] Avialiable : [https://www.ied.edu.hk
/apfslf/v6_isuure/gokdere/gokdere2/hm#two.](https://www.ied.edu.hk/apfslf/v6_isuure/gokdere/gokdere2/hm#two)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

สภาพแวดล้อมของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร
คำชี้แจง

1. ผู้ตอบแบบสอบถามฉบับนี้คือ ครูของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเพิ่มเติม

2. แบบสอบถามฉบับนี้เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมหาบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลของท่านจะเป็นความลับและนำไปใช้เฉพาะการวิจัยในครั้งนี้อย่างแน่นอน

ขอขอบคุณที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

นางจุฑาพร กุสยม

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. ขนาดของโรงเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

ใหญ่

กลาง

เล็ก

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครู เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียน
ประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ
- 2) ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ
- 3) ด้านสภาพแวดล้อมทางบริหารจัดการ

โปรดประเมิน โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง 5, 4, 3, 2 หรือ 1 ตามความคิดเห็นของครู
เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางการเรียนว่ามีความเหมาะสมในระดับใด โดยมีเกณฑ์การให้ความหมาย
ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
1. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ					
1. สถานที่ตั้งโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. การวางผังอาคารในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. สถานที่จอดรถเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ความสะอาดบริเวณภายในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. จำนวนต้นไม้ที่ปลูกไว้ภายในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. สถานที่พักผ่อนกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. ทางเดินภายในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. ห้องเรียนมีแสงสว่างพอเหมาะ.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. ห้องเรียนมีอากาศถ่ายเทได้ดี.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. ขนาดห้องปฏิบัติการกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. ห้องสมุดตั้งอยู่ในสถานที่สะดวกแก่การบริการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. สุขลักษณะโรงอาหาร.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. ขนาดของโรงอาหารกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. สนามกีฬากับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. ห้องน้ำที่ถูกสุขลักษณะกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. ป้ายแนะนำอาคารและสถานที่ในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. จำนวนเครื่องมือวัสดุฝึกกับจำนวนนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
18. ความสะอาดของกระดานไวท์บอร์ด.....	.....	.....	.....	.....	.....
19. จำนวนอุปกรณ์ป้องกันภัย เช่น ถังดับเพลิง.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
2. ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ					
1. การทำแผนการจัดการเรียนรู้ของครู.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. แผนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ครูมีความเข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน....	.....	.....	.....	.....	.....
4. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ตรงตามหลักสูตร.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างคุณธรรมจริยธรรม แก่นักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ครูจัดกิจกรรมทางวิชาการที่ทำร่วมกับชุมชน.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. ครูใช้สื่ออุปกรณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. การจัดทำโครงการทางวิชาการของนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. ครูมีความเข้าใจการวัดและประเมินผลตามสภาพจริง...	.....	.....	.....	.....	.....
10. ครูนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาแผนการเรียน...	.....	.....	.....	.....	.....
11. ครูนำผลการประเมินไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. โรงเรียนส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. การศึกษาค้นคว้าวิจัยของครูเพื่อพัฒนานักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพแวดล้อมทางการเรียน	ระดับความเหมาะสม				
	5	4	3	2	1
3. ด้านสภาพแวดล้อมทางบริหารการจัดการ					
1. ผู้บริหารมีภาวะความเป็นผู้นำทางการศึกษา.....	.....	.....	.....	.....	.....
2. โรงเรียนมีระบบการรับนักเรียนเข้าเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
3. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
4. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ครูจัดกิจกรรมทางวิชาการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
5. ผู้บริหารนำนวัตกรรมใหม่ๆมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ.....	.....	.....	.....	.....	.....
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้นักเรียนผู้ปกครองสามารถเข้าปรึกษาได้เมื่อเกิดปัญหาต่างๆ.....	.....	.....	.....	.....	.....
7. โรงเรียนมีการจัดหาทุนการศึกษาให้กับนักเรียนอย่างเพียงพอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
8. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นของ ครู และนักเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
9. ผู้บริหารมีนโยบายที่ใช้ท้องถิ่นและชุมชนเป็นแหล่งการเรียนรู้.....	.....	.....	.....	.....	.....
10. การนำการวิจัยมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
11. โรงเรียนจัดปฐมนิเทศ ชี้แจงให้ผู้ปกครองได้เข้าใจนโยบาย และกฎระเบียบต่างๆของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ.....	.....	.....	.....	.....	.....
12. โรงเรียนจัดปัจฉิมนิเทศเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนศึกษาต่อ.....	.....	.....	.....	.....	.....
13. โรงเรียนให้สิทธิและเสรีภาพแก่นักเรียนในการแสดงออกในทางที่ถูกต้อง.....	.....	.....	.....	.....	.....
14. กฎระเบียบของโรงเรียนเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย.....	.....	.....	.....	.....	.....
15. โรงเรียนมีการกำหนดบทลงโทษนักเรียนที่ทำ.....	.....	.....	.....	.....	.....
16. โรงเรียนส่งเสริมให้มีการเลือกตั้งประธ.....	.....	.....	.....	.....	.....
17. การให้บริการของงานทะเบียนในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....
18. การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน.....	.....	.....	.....	.....	.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3   ความคิดเห็นเพิ่มเติม

1. ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ

.....

.....

.....

2. ด้านสภาพแวดล้อมทางวิชาการ

.....

.....

3. ด้านสภาพแวดล้อมทางบริหารการจัดการ

.....

.....

ขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน ณ โอกาสนี้

ภาคผนวก ข

ตารางที่ ข.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ข.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของครูประถมศึกษา ตามขนาดของโรงเรียน
เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามโรงเรียน

ลำดับที่	โรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	วัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ)	ใหญ่	76	51
2	บ้านเจียรดับ	กลาง	39	23
3	สุเหร่าหะยีมีนา	กลาง	31	19
4	สามแยกท่าไข่	เล็ก	12	10
5	นิลราชบุรีอุปถัมภ์	เล็ก	12	10
6	ลำบุหรืพวง	เล็ก	11	10
7	สุเหร่าบ้านเกาะ	เล็ก	12	10
8	สุเหร่าใหม่	เล็ก	19	16
9	สุเหร่าศาลาแดง	เล็ก	14	12
10	คลองสอง	เล็ก	13	11
11	คารีอุปถัมภ์	เล็ก	12	10
12	วัดใหม่กระทุ่มล้ม	เล็ก	13	11
13	ลำผักชี	เล็ก	12	9
14	วัดอู่ตะเภา	เล็ก	12	10
15	หลวงแพ่ง(บำรุงรัฐกิจ)	เล็ก	13	11
16	วัดทรัพย์สโมสร	ใหญ่	41	-
17	วัดราษฎร์บำรุง	กลาง	26	-
18	วัดแสนเกษม	เล็ก	11	-
19	วัดสีชมพู	เล็ก	12	-
20	ลำเจติย	เล็ก	11	-
21	สุเหร่าคลองแก้ว	เล็ก	11	-
22	สุเหร่าคลองสิบ	เล็ก	9	-
23	สุเหร่าคลองสิบเอ็ด	เล็ก	10	-
24	สุเหร่าสนามกลางลำ	เล็ก	10	-
25	วัดใหม่เจริญราษฎร์	เล็ก	11	-
26	ผลลิ้งเรือ	เล็ก	11	-
27	ศิริวังวิทยาการ	เล็ก	12	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ ข.1 (ต่อ)

ลำดับที่	โรงเรียน	ขนาดโรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
28	สุหร่านาตบ	เล็ก	11	-
29	สุหร่าอีร์ว	เล็ก	10	-
30	อิสลามลำไทร	เล็ก	14	-
	รวม	-	509	223

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ที่ ๕11 /2558

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ
เค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบสำรอง ของนางจุฑาพร กุสยม

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นางจุฑาพร กุสยม รหัสประจำตัว 55631202 หลักสูตรครุศาสตร์
อุดมศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุดมศึกษา แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน เป็นไปด้วยความเรียบร้อย
และมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.อำนาจ	ตั้งเจริญชัย	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลินหอม	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

  2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.ไพฑูรย์	พิมพ์ดี	ประธานกรรมการ
ผศ.ดร.อำนาจ	ตั้งเจริญชัย	กรรมการ
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลินหอม	กรรมการ (กรรมการภายนอก)
ดร.ผดุงชัย	ภูพัฒน์	กรรมการ
ผศ.ดร.ศิริรัตน์	เพชรแสงศรี	กรรมการ

  3. คณะกรรมการสอบสำรอง

ดร.ราชันย์	บุญธิมา	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตพิเศษ)
ดร.อัคพงษ์	สุขมาตย์	กรรมการ (อาจารย์บัณฑิตประจำ)
- ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์
คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านอื่น
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารที่ต้นทางที่มีการนำไปใช้

ประกาศคณะกรรมการอุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

คณะกรรมการอุตสาหกรรม โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตรอุตสาหกรรม แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2558 ให้ดำเนินการดังนี้

นางจุฑาพร กุสยม รหัสประจำตัว 55631202 ให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร (Conditions of Learning Environment in Primary Schools at Nongchok District under Bangkok Metropolitan)” โดยมี ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ประกาศ ณ วันที่ 15 ธันวาคม พ.ศ. 2558

(รองศาสตราจารย์ ดร.พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี

15
18 ๑๑ ๕๙

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันทึกข้อความ

หน่วยงาน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สจล. ส่วนสนับสนุนวิชาการ โทร.3692
ที่ ศธ 0524.04 / 4900 วันที่ 14 ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.ผดุงชัย ภูพัฒน์ / ผศ.ดร.ไพฑูริย์ พิมพ์

ด้วยนางจุฑาพร กุสยม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพแวดล้อมทางการเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางจุฑาพร กุสยม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น พร้อมกันนี้ได้แนบบแบบสอบถามมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)

รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ที่ ศธ 0524.04/ 4900

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๑๔ ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ดร.วิไลวรรณ วงศ์จินดา / ดร.ทรงยศ แก้วมงคล / นางสาวกัญญาวีร์ วุฒิศิริพรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนางจุฑาพร กุสยม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพแวดล้อมทางการเรียนประถมศึกษา เขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถามนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องแลเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัย ของ นางจุฑาพร กุสยม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ์ สุนทรกนกพงศ์)
รองคณบดีกำกับดูแลงานด้านวิชาการและบัณฑิตศึกษา
ปฏิบัติการแทนคณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ
โทร. 02-329-8000 ต่อ 3692
โทรสาร. 02- 329-8436
ติดต่อนักศึกษา โทร. 087-077-4762

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ 5206

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง
กรุงเทพฯ 10520

๓๐ ธันวาคม 2558

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. ประกาศผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ จำนวน 1 ฉบับ
2. แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

ด้วยนางจุฑาพร กุสยม นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิชาเอกหลักสูตรและการสอน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “สภาพแวดล้อมทางการเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาเขตหนองจอก สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี ผศ.ดร.อำนาจ ตั้งเจริญชัย เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นางจุฑาพร กุสยม ทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเพื่อการวิจัย ภายในสถานศึกษาของท่านได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาตและขอขอบคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.กิติพงศ์ มะโน)

คณบดี

ส่วนสนับสนุนวิชาการ

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 329-8436

ติดต่อนักศึกษา โทร.087-077-4762

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล นางจุฑาพร กุสยม
วัน เดือน ปีเกิด 13 พฤศจิกายน พ.ศ. 2503
สถานที่เกิด จังหวัดนครศรีธรรมราช
สถานที่อยู่ปัจจุบัน 1/1 ซอยอยู่วิทยา 4 แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร 10530
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
ตำแหน่ง ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
ประวัติการศึกษา พ.ศ. 2556 สำเร็จการศึกษาครุศาสตรบัณฑิต (การอนุบาลศึกษา) จากวิทยาลัยครูสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรม (หลักสูตรและการสอน) คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ประวัติการทำงาน พ.ศ.2527-2538 ครูโรงเรียนลำผักชี แขวงลำผักชี เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2538-2539 ครูโรงเรียนเคหะชุมชนลาดกระบัง แขวงคลองสองต้นนุ่น เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2539-ปัจจุบัน ครูโรงเรียนวัดหนองจอก (ภักดีนรเศรษฐ) แขวงกระทุ่มราย เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร